

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1990. SZEPTEMBER 13.

CSÜTÖRTÖK

Ö S S Z E F O G L A L Ó

- Az Egyesült Államokba utazott GÖNCZ Árpád. A köztársasági elnököt a Központ a Demokráciáért nevű intézet hívta meg 876
- A magyar kormány egyetért azzal, hogy az NDK még megszűnése előtt kiváljon a Varsói Szerződésből. (908) A kormány mai ülésén több mint 10 témáról tárgyalnak a testület tagjai 898
- A magyar politikai helyzetről valamint Magyarország és az Európai Gazdasági Közösség kapcsolatairól fogadott el határozatot az Európa Parlament, (908) amely ma tárgyalta a Magyarországról szóló jelentést és határozati javaslatot 848,859,888
Interjú Habsburg Ottóval. 895
- Az Európa Tanács nagyfontosságú emberi jogi és kisebbségi bizottságának sajtóértekezletén nem derült ki, hogy a testület egyértelműen támogatja-e Magyarország felvételét az Európa Tanácsba 905
- Magyarország és CS közös javaslatot terjesztett elő az egyik kulcs-problémáról a bécsi haderő csökkentési tárgyalásokon 888
- ERDŐS André, Magyarország ujonnan kinevezett ENSZ-nagykövete feladatairól beszél. 855
- Befejezte munkáját az Országgyűlés Alkotmányügyi- Törvényelőkészítő és Igazságügyi Bizottsága. A Parlament hétfőn tűzi napirendre az un. előprivatizációs törvényjavaslatot 880, 902
- A Földművelésügyi Minisztérium megtiltotta, hogy az államközi szerződéseken felül bárki gabonát adjon el vagy vigyen ki külföldre 890
- Az SZDSZ felszólította ANTALL József miniszterelnököt, hogy kezdeményezze a külügyminiszter lemondását (899) - Az ellenzéki párt frakcióvezetője levelében azt írja, hogy Jeszenszky G. nem alkalmas a kormány és a szabaddemokrata ellenzék külpolitikai elgondolásai és magatartása összehangolására 909
- A Jeszenszky-ügy is szóba került a Kereszténydemokrata Néppárt sajtótájékoztatóján - Erről külön közleményt adott ki a párt 899
- Lapszemle: A Magyar Hírlap TÖRÉS c. írásában annak a véleményének ad hangot, hogy Jeszenszky és Antall szíamí-ikrek 849
- A jelöltállítás eddigi eredményeiről tartott sajtótájékoztatót a FIDESZ 881
- Beszámoló a MSZP tanácskozásáról. Az országos titkár a jelöltállítás eddigi eredményeit foglalja össze 900
- Újabb három megyei napi lapot adott el a Szocialista Párt 901
- A független rendőrszakszervezet Salgótarjánban jelölteket indít a választásokon 882

- A Magyar Lapkiadók Egyesületének tájékoztatóján sok szó esett az újságírókról, jogaik és törekvéseik lehetőségéről, értelméről. 883
- Barát Etele kormánybiztos a világkiállítás esélyeit latolgatta 851, 856
- Az újonnan alakult Társasági Lakástulajdonosok Országos Szövetségének alapítója arról nyilatkozik, miért van szükség egy ilyen szervezetre 850
- Somogyi Ferenc államtitkár az Európa Studió c. műsornak nyilatkozva elmondta, hogy a német vezetők ígérete szerint Magyarország nem szenvedhet hátrányt az egyesülésből. 854
- Az RMDSZ a parlament mindkét házában tiltakozott amiatt, hogy a középiskolát végzett nemzetiségi diákok e héttől csak is románul felvételizhetnek a szakiskolákban 855
- Ráadás: Beszélgetés a most alakult Nemzeti- és Etnikai Kisebbségi Hivatal vezetőjével. 863
- Emléktáblát avattak a II. világháború idején üldözött zsidók és erdélyi magyar menekültek segítőinek Budapesten 906
- A Lenia Vavel Kft ügyvezető igazgatója nyilatkozik cége tevékenységéről. 857
- Kezdeményezés az asztmás gyerekek segítségére 884
- Nyilatkozik a Kuvaitból hazaérkezett kamionsofőr, aki a magyar nagykövetség csomagjait hozta haza és a megszállás első pillanatában tuszul esett 905
- Egyik kitalálja, a másik meggazdagodik belőle... egy találmány sorsáról. 885
- Talán a jövő hónap végétől megszűnik az M-1-es "halálszakasz" 906
- A nap bűnügyi krónikája 890

Külpolitika:

- Moszkvában folytatódnak a szovjet-amerikai tárgyalások 876
- Aláírták a szovjet-német szerződést 887, 895
- Gorbacsov szerint még az idén meg lehet rendezni a hivatalos szovjet-amerikai csúcstalálkozót Moszkvában 893
- Pekingi beszámoló az észak-koreai elnök v.szinűnek látszó kínai látogatásáról. 888
- Prága vendége Mitterrand (877, 902) - Házasságra lép a Renault és a Skoda? 877
- Figyelmeztető sztrájk a lengyel vasutnál. 879
- Egy CS miniszter halálának rejtélyes körülményeiről. 889
- Ma elkezdődött az amerikai gázgránátok elszállítása az NSZK területéről. 890

A KEK tartalma:

- A román külügyi szóvivő üdvözölte, hogy Horn Gyula egyik beszédében támogatta Románia és CS felvételét az Európa Tanácsba 91.0
- Magasrangú német és amerikai vendégek Moszkvában ahol fontos német-szovjet szerződést irtak alá 91.1
 - Röpködő milliárdok a távozó katonákért 91.1
 - Várhatóan november végéig vagy december elején felveszik Magyarországot az Európa Tanácsba 91.3
 - Washingtoni huzavona egy videotekercs körül 91.4
 - Beszámoló a Minisztertanács üléséről 91.4
 - A szocialista Párt Debrecenben rendezett nagygyűlést 91.5
 - A független kisgazapárt nagygyűlésén Torgyán József szólalt fel 91.6
 - A magyar kormány nem alkalmaz a tulajdonsováltás során sokk-terápiát 91.7
 - Bukarestben folytatódott a román titkosszolgálat vezetőinek pere 91.7

1990 Szeptember 13 - CSÜTÖRTÖK

KOSSUTH-adó

REGGELI KRÓNKA

Időjárásjelentés:

- Ma többórás napsütésre számíthatunk, az időnkénti erősebb felhősödésből csupán néhol alakul ki kisebb eső, az északi szél sokfelé megélénkül, a hőmérséklet kora délután 14 és 18 fok között, késő este 9 és 14 fok között alakul.

-

H I R E K

6.30 h

STRASBURG: Az Európa Parlament ma tárgyalja a Magyarországról szóló jelentést és határozati javaslatot. A Habsburg Ottó által készített felmérés pozitívan értékeli az utóbbi évek magyar változásait, de arra is felhívja a figyelmet, hogy az ország súlyos gondjai közepette szükség van az Európa Parlament támogatására és épp ezért sürgeti, hogy M.országot telejsjogu tagként vegye fel a tanács.

MOSZKVA: A szovjet vezetők M.Gorbacsovval az élen elutasították, hogy a Moldvai Köztársaság több részre váljon szét. A politikusok ezt akkor fejtették ki, amikor találkoztak a szövetségi parlament moldvai.....

BUKAREST: A Romániai Magyarok Demokratikus Szövetségének elnöksége szerint az ország belső bajainak egyik oka, hogy a központi vezetés/^{nem}száll szembe a szélsőséges sovinizta erővel. A testület elhatározta, hogy csomagtervet készít az RMDSz céljainak megismertetése és annak érdekében, hogy bizonyítsa, a szövetség az ország demokratizálását kívánja.

LAPSZEMLE

6.33 h

Nagy Mihály összeállításában

A napilapok témái egyre inkább meghatározza a kibontakozó választási kampányt. Szinte valamennyi azonos eseményekről tudósítanak és szintén minden újság közli Antall József miniszterelnök MTI útján kiadott interjúját. Ebben a kormányfő kijelenti, természetes dolog, hogy a kormányt minden erővel igyekeznek támadni, hiszen a testület öröksége miatt olyan helyzetben van, hogy valóban támadható.

A MAGYAR HIRLAP Törés c. írásában annak a véleménynek ad hangot, hogy Jeszenszky és Antall szíami ikrek. A külügyminisztert ért támadás nem spontán eset. - Sakkjátszma zajlik, a választási harc máris eldurvult és a békés átmenet végveszélyben van. A MAGYAR HIRLAP aláírású glossza a helyzet rendezéséért valamennyi parlamenti pártot együtt teszi felelőssé.

Ezzel szemben a Hitelesebben c. írásban, amely a PESTI HIRLAP-ban jelent meg, művi és elsietett politikai manővernek ítéli a Jeszenszky külügyminiszter elleni támadást. És megállapítják, a tett lényegében céltalan is, ugyanis fennálló alkotmányunk szabályai szerint a miniszterek személyükben nem csak a kormányfőn keresztül támadhatók. Az egész kormányt érintő konstruktiiv bizalmatlansági indítvány azonban a Parlament abszolút többségének támogatását igényli. Az ügy szabályai különben tényleg bonyolultak, a részletekről Soltész István, a Parlament főtitkára szintén a PESTI HIRLAP-ban nyilatkozik.

A NÉPSZABADSÁG-ban Tamás ERvin, a Ki a..... a bűnbak keresés össznépi kényszerére vezeti vissza, és hazánkat a félreértések országának tartja, ahol a süketek párbeszéde, a vakok látásmódja és a némák artikulációja uralja a terepet.

- Magyarországon jelenleg mintegy félmillió társasági magántulajdonú lakás van, és számuk a következő két évben előrejelzések szerint, az új házak építésével és állami bérlakások eladá-

sával másfél-két millióra növekedhet. A Studóban itt új vendégünk Szilágyi István, a közigazdász kandidátus, aki alapítója, létrehozója a Társasági Lakástulajdonosok Országos Szövetségének, mire jó egy ilyen új érdekképviseleti szervezet?

- Hát egy ilyen érdekképviseleti szervezetnek rendkívül sok feladata van, mert a magántulajdonu társasági lakók, tulajdonosoknak nemcsak egy villanykörtét kell kifizetni, hanem az égvilágn az összes költség rájuk hárul, ahol csak lehet, mindenhol kihasználják, visszaélnék ezekkel a lehetőségekkel, amire én nagyon sok konkrét példát is tudnék mondani, csak egyetlen egy példát mondanék el és ez országos, amit most mondok el, társas házunk 60 lakásos társasház, abban van egy trafóház, ez 14 négyzetméter, május 2-n tűzrobbanás volt, utána néztem hogy mi van ebben, ebben hét trafóállomás van, amihez semmi köze a háznak, a lakóház a mi tulajdonunk, a villamosművek főigazgatójához fordultam és végigmentem mindehol, és akarnak nekünk fizetni egy 1963 éves nehézipari minisztériumi rendelet alapján 30 ft per négyzetméter évenként. Hát ez egyszerűen non sens. Más, olyan árajánlatokat kapunk, ami elvinné a háznak az összes pénzt, hogy csináljuk meg, hát megszervezhetik a lakók is, de ha megszervezik, akkor ezután fizetni kell 43 %-s SZTK-t, fizetni kell adót, mi másképp csináltuk meg, megcsináltuk úgy, hogy kértünk árajánlatot, 800.000 és egy millió kétszázezer közötti tetőfedési témában és mi ezt 100.000 forintért megoldottuk.

- Megalajult tehát a magántulajdonu társaságok országos szövetsége, a kérdés az, hogy hol lehet csatlakozni?

- Hát a Magántulajdonu társaságok és a vegyes-tulajdonu társasházaknak, valamint üzletházaknak csatlakozni lehet ehhez a mi országos szövetségünkhöz, a cím, Budapest XX. Rózsa Mihály utca 28.

- Még egy kérdés, már létezik a Lakásbérleti Egyesülete, ehhez képest most létrejön a magántulajdonu társaságok orsz. szövetsége, vagy létrejött, az egymáshoz való viszonyuk egy picit azért érdekes lehet abban az értelemben, hogy ez egy picit arisztokratikus, hát a magántulajdon és lakásbérlet, mint szegény kistestvérre néznek a Lakásbérleti Egyesületére?

- Egyáltalán nem, ha jól megnézzük azt, hogy bizonyos bérlakásokban kik laknak, meg kik laknak társas házuakban, mondjuk a mi házunkban, ahol döntően kisnyugdíjasok és egyszerű munkások laknak, ugyanakkor egész közel hozzánk van olyan állami bérlakás,

(interjú)

ahol igen magas beosztású, un. elvtársak, meg nem elvtársak laknak, akiknek a fizetése egy napra annyi, mint egy nyugdíjasnak egy hónapra.

- Szóval tévedés van, hogy a lakásbérlők....

- Így van órási tévedés, óriási tévedés, általában azok kapták meg ezeket társas házakban lévő lakásokat, akiknek semmi protekciójuk, összekötöttésük nem volt és fizetni kellett neki mindenért.

6.45 h

- Folytatjuk a beszélgetést BARÁTH Etele kormánybiztossal világkiállítás ügyben. EGészen mostanáig a Budapest-Bécs világkiállítás előzményeiről, előkészítéséről beszélgettünk, arról, hogy nemsokára elkészül a finanszírozási koncepció, és az országgyűlés elé kerül a törvényjavaslat, de hát még előbb van Sevilla és ha Sevilla, akkor mindenkinek eszébe jut egy botrány, egy társadalmi vita indult arról, hogy..... bizonyos Lepke-házról, megvalósuljon-e vagy nem, ezért mondtam, hogy társadalmi vita, mert ebben ma már boldog-boldogtalan részt vesz, nemcsak szakértők. Ön vezetője volt ennek a zsűrinek, és a zsűri végül elvetette ezt a tervet és úgy döntött, hogy nem ír ki új pályázatot, hanem Makowecz Imrét bízta meg a magyar pavilon elkészítésével. kezdjük talán azzal, hogy nem vet-e rossz fényt ránk az, hogy miközben világkiállításra készülünk, abban nem tudunk dűlőre rövid időn belül, hogy milyen legyen az előző világkiállítás magyar pavilonja?

- Most hirtelen nagyon sokat kéne mondanom,egy kis félreértése az én szerepemet illetően, a Sevillai világkiállításnak Kádár Béla miniszter úr a kormánybiztosa, én annak a zsűrinek voltam az elnöke, amelyik kiválasztotta ezt a Lepke-házat, azóta amióta a zsűri meghozta a döntését, gyakorlatilag semmi szerepem nincs abban, hogy ez a döntés megváltozott, ezt Kádár Béla személyesen hozta. Egy biztos, hogy minden ilyen jellegű vita amely igazán nem megy le mélységbe, tehát igazán nem vizsgálja

(interjú)

meg, hogy miről vitatkozik az rendkívüli kárt jelent számunkra.

-.....

- Hát tkp. nem ütköztek ebben a vitában azok az érvek, amelyek Janák István terve mellett és ellen szóltak, vagy amelyek Makowecz Imre személye mellett és ellen szóltak, tehát adott esetben a döntést megelőzően mondjuk sem..... véleményét nem kérte ki senki abban a tekintetben, hogy végülis

- Hát igen, nekem laikusként ugye az volt az én fejemben az első gondolat, hogy elképzelték egy ilyen hatalmas nagy magyar pavilont, amiben lepkék ezrei repülnek, bennem az fogalmazódott meg, hogy lesz vita, hogy kellene-e a lepkék, a következő vita arról, hogy ki fogja meg őket, akkor hány lepkét fogjanak, milyen színösszetételben és végén ki fog derülni, hogy magyar lepke nem is tud repülni, szóval az ember az egészséget egy kicsit ironikusan fogta meg, megint itt folyik egy vita, de minek, miről?

- Kérem én nagyon szívesen vitatkoznék erről a lepke házról,
- Ön híve volt?

- Igen, híve voltam és mellette szavaztam, sokad magammal és akik mellette szavaztak mindnálam nagyobb szakértők voltak, már nem a lepkének a szakértői, hanem egyáltalán a kiállításnak és a művészeteknek nagyon gyakorlóit voltak. Én azt hiszem az utóbbi időben a kiállítások tartalma jellege, a pavilonoknak a formái üzenete nagymértékben megváltozott, ugye régen mindig az volt, hogy az épületeknek kellett önmagukért beszélni, majd később az épületekben lévő tartalom vált nagyon fontossá, jelen pillanatban pedig egységes jelentéshordozóvá váltak a pavilonok. A bpi világkiállítás esetében mi pontosan abba az irányba szeretnénk elhúzódní, hogy ne az legyen a legfontosabb, hogy a pavilonban magában mi történik, hanem általában a látogatók között, az ember és ember között, a csoportok között milyen kapcsolatok építhetők ki. Ilyen szempontból a sevillai világkiállításnak is vannak ilyen üzenetei már, rendkívül fontos az, hogy a pavilon amaga teljes egészében milyen üzenetet hordoz.

- Egyébként a hallgatók figyelmébe ajánlom a NÉPSZAVA mai számát, amelyben a képzőművészek és iparművészek érdekképviseleti egyesületének hozzászólását közlik. A kérdés ugy merül fel.... István Kossuth-díjas festőművész interpretációjában, ő fogal-

(interjú (

mazta meg ezt a levelet, amit tkp. önhöz is intézett, hogy árú-bemutató egy kiállítás, vagy kulturálsi reprezentáció? Kérdése az, hogy lehet-e kormányprogrammá emelni, mert szerinte természetesen kell, hogy a művészetek is meghatározói legyenek majd ennek a világkiállításnak.

- igen az utóbbi időben nagyon erősen eltolódott a bpi világkiállítás esetében is a kulturális tartalom irányába, itt pl. mi a kis népek, kis nemzetek sajátosságai, helyi kulturák regionális kulturák szerepét szeretnénk, és ezeknek az egyetes kulturáknak hídjai szeretnénk az események középpontjába tenni, annak érdekében, hogy ez a tartalom ez jól kialakuljon, hát ebben a hónapban is két nagy rendezvény lesz a Kossuth Klubban, ahova nagyon neves művészeket és tudósokat hívtunk meg vitára. Én azt hiszem, hogy ez gondolat alapvetően fontos számunkra.

- Beszéljünk most egy kényelmetlenségről, ugye ha az ember külföldi vendéget fogad Buapesten, akkor dolgot tesz, az egyik felviszi a Citadellára és megmutatja a világ legszebb panorámáját, az ember lehet elfogult, ha magyar, akkor ez a világ legszebb városa nekünk. A másik, hogy elviszi a szálloda sorra, a korzóra, megmutatja azt a 100 métert, ahonnan fantasztikus a Duna, a hegy és hát gyönyörűek az épületek, és utána retteg, hogy ez a vendég ne mejen el, ne merüljön el Budapesten, az én kérdésem az is, egymás közt vagyunk a hallgatók millióival, hogyan lehetne eltitkolni, hogy mekkora nyomorban, és milyen tragikusan alakul a környezetünk?

- Hát egyrészt semmiképpen sem szabad semmit sem eltitkolni, ugye azt hiszem mindenki tudja, hogy M.ország többé kevésbé tudomásul vette azt, hogy hogyan hova érkezik és hát a fokozatosan növekvő idegenforgalom.....én azt hiszem, hogy....tehát akkor, amikor a gyönyörű Dunát mutatjuk, akkor tudjuk azt, hogy ez gyakorlatilag oly mértékben szennyezett, hogy emberi egészségre ártalmas, most nem akarok visszatérni a világkiállítás, Budapest ilyen szempontból tényleg jobban érdekelt, de azért azt hangsúlyoznom kell, hogy pl. ennek a világkiállításnak egyik fő témaköre pontosan az ember és a környezet viszonya lesz az a híd, amely a XXI.században e két csoport között kiépül.

- Na de kormánybiztos úr, mi beszélgettünk a XIII.kerületről, ha valaki körülnéz a Bródy S. utca környékén, bemegy egy kapualj

(interjú)

alá, ráesik a lépcsőház, szóval én ezt kérdeztem az előbb öntől, de tujya mit fejezzük be a beszélgetést, mert időnk lejárt, folytassuk itt majd negyed óra múlva, ha egyetért velem.

-

K R Ó N I K A

7.00 h

A mikrofonnál a szerkesztő: Havas Henrik

Időjárás-----

Tartalom-----

- És most következzenek a részletes hírek, beszámolók. Az első helyszin Moszkva, ahol egnap aláírták a német egyesülést rendező szerződést. Tamási Zoltán tudósítónk aktuális szovjet belpolitikai kérdésekről is beszél majd. -----

-

- A német újraegyesítés volt tegnap este az Európa Stúdió c. műsornak is. Somogyi Ferenc külügyminisztériumi államtitkár elmondta, hogy a német vezetők ígérete szerint az egyesítési folyamatban kulcsszerepet játszó M.ország nem szenvedhet hátrányt az egyesülésből. Megtutuk, hogy az egyesült Németország keleti felében nem állítják helyre az 1945 előtti tulajdonviszonyokat. László József szerkesztő egyebek közt ezt is megkérdezte Somogyi Ferenc államtitkártól, hogy miközben az egyesült Németország szükségszerűen legfontosabb gazdasági partnerünk lesz, ez nem jelent-e visszatérést a korábbi egyoldalú, és csődött mondott német orientációhoz?

- Mindannyiunk előtt ismert, hogy mennyire ráutalt M.ország helyzeténél, méreténél, gazdasági politikai pontenciájánál fogva a külső kapcsolatokra, most amikor tudatosan megformázott cselekvése a magyar külpolitikának, hogy a korábbi egyoldalú keleti orientációját diverzifikáljuk. Nem arról van-e szó, hogy az egyik orientációt egy másik egyoldalú orientációra váltsuk fel, hanem kapcsolatainkat széles alapokra megbízható bázissá helyezzük, úgy hogy korábbi keleti kapcsolatainkat,

(Reggeli Krónika, 7 h)

a keleti együttműködési formát használható továbbfejleszthető lehetőségeit is fenntartva, ill. azokkal élve, minél szélesebb körű együttműködést teremtsünk Európa keleti felén. Ebben természetesen Németország, az egységes Németország döntő szerepet kell hogy játszon, itt tkp. csak utalnék arra, hogy már eddig is pl. gazdasági szempontból az NSZK és az NDK a második és a harmadik helyet foglalta el a rangsorban, könnyű elképzelni, hogy objektíve az egyesített Németország jelentős súllyal szerepel majd M.ország külkapcsolataiban. ugyanakkor hangsúlyoznám, hogy ez az objektív.....(érthetetlen, egy másik adó a háttérben)nem feledkezhetünk meg természetesen arról, hogy az európai elsőbbség nem jelenti olyan fontos.....mint az Egy.Államok, Japán vagy a harmadik világ.....

-

- További nemzetközi vonatkozású hírek.

BUKAREST: Az RMDSz a parlament mindkét házában tiltakozott amiatt, hogy a középiskolát végzett nemzetiségi diákok e-héttől csakis románul felvételezhetnek a szakiskolákban. A tiltakozás rámutat, hogy a miniszter rendelete újabb feszültséget kelt a kisebbségek körében, mivel megvonja azt a jogot, hogy a nemzetiségi vidékeken anyanyelvükön tehessenek felvételi vizsgát a diákok, ha a tanintézményben kisebbségi nyelven tanítják a szaktárgyakat.

- Új feladatokkal érkezett állomáshelyére Magyarország frissen kinevezett ENSz-nagykövete. Erdős André Bolgár Györgynek nyilatkozott.

- A mi megbízatásunk egyértelmű, hogy a jó.....(érthetetlen)....politikai képet, amely kialakult M.országról az elmúlt években, tovább öregbítsük, az új körülményekhez igyekezzünk minél több barátot, minél több társat találni a mi törekvéseinkhez.

- Szóvel egyszerre könnyebb és nehezebb a helyzetünk, hiszen

(Reggeli Krónika, 7 h)

egész Közép- és Kelet- Európa elindult a különböző mértékben és irányban is a demokratikus fejlődés útján, ám ez azt is jelenti, hogy M.ország ma már nem lóg ki egy szorosra húzott szövetségből és talán nem annyira érdekes a Nyugat számára mint aze lőtt volt, reformok és forradalmak időszakában.

- Mi már nem vagyunk magányos..... a térségben több más országtörekvéseinkben és egyébként az a kihívás, amellyel szembekerültünk, itt az ENSz-ben is új válaszokat, új módszereket igényel a magyar követségtől,

- És hogy közelebbről milyen ez az új.....

- Mint ahogy általában a magyar külpolitikának, így nekünk ishogyan felégessünk már meglévő hídakat, ellenkezőleg, mi új hídakat szeretnénk építeni.

-

- Folytatjuk a beszélgetést Baráth Etele kormánybiztossal, aki a Bécs-Budapest világkiállítás.....még mindig állami felügyelet álló célfeladat,.....hogyan szerte a világban részvénytársaságok.....(érthetetlen).....(a szervezés kérdéseiről folyik a beszélgetés, területek stb.)

-

- Folytatjuk a beszélgetést, a bpi légszennyezési adatok alapján, úgy tűnik lesz világkiállítás, de eszembe jut annak a külföldi turistának az esete, aki nekem panaszkodott, hogy egyszerűen nem lehet Budapestről olyan fotót készíteni, a legszebb pillanatoknak, amikor gyönyörűen süt a nap, a Gellért hegy tetejéről mondjuk, mert a szmog rajta ül a városon és ezért nem kivehető a város, pontosabb kivehető. Na most mit fogunk mutatni a látogatóknak? ----- (A továbbiakban az évtizedek óta felújatatlan bérházak, lakónegyedek sem mutogathatóak. A kormánybiztos szerint a világkiállítás is alkalom lehet arra, hogy a környezet rossz helyzetén is változtatni lehet, azonban ehhez bizonyos fejlesztések, tehát pénz szükséges. A gépkocsiforgalom helyzetét is meg kell oldani.) Köszönöm szépen Baráth

(Reggeli Krónika, 7 h)

Etele kormánybiztosnak szóló meghívást, Magel Györgyi meghívja önt a környezetvédelmi társadalmi fórumtól, meghívja önt kormánybiztos úr egy nyílt vitára, amelynek a címét is megadta, A világkiállítás környezeti és társadalmi hatásai. Mit szól ehhez?

- Én nagyon örülök, én azt javasolnám, hogy akkor ezen a vitán vegyenek részt azok is, akik felelősek azért, hogy ilyen környezeti állapot alakult ki Budapesten vagy az országban. Én a magam részéről azt, amit mi tervezünk ezzel kapcsolatban örömmel állok ki vitára. Köszönöm szépen és azt is köszönöm, hogy eljött ide a stúdióba.

-

-

H I R E K - röviden

7.30 h

-----ismétlések-----

-

- Studiánk vendége Nikházi Gábor ügyvezető igazgató, előttem van a névjegye és számomra meglehetősen idegen a cég neve, Lenia Vavel? kft. Mit takar ez az elnevezés?

- Ez 1988 december 18-n alakult osztrák-magyar törzstőkével, 60 millió forintos tőkerészig. Ebből 76 %-t a Vavel.....osztrák kereskedőház, én vagyok az ügyvezető igazgatója.

- Önnek volt néhány látványos vásárlása az utóbbi időben az első amire felfigyeltem, akkor találkoztam először az ön nevével, ill. cégének nevével, amikor a miskolci kábel televíziót vásárolta meg, most viszont beszállt a sport üzletbe is, hiszen az egyik legnépszerűbb bpi kosárlabda csapatot, nem tudom megvette vagy szponzorálja, mi a helyes kifejezés?

- Én sportoltam már régebben is, tudom, hogy ez egy kicsit kapitalistaegy szocialista országban egy sport egyesületet támogatni, kicsit zavaros dolog és inkább létrehoztunk egy társaságot, ennek a tevékenységnek a folytatására, amelyiknek a célja

(Reggeli Krónika, 7 h)

a sportegyesületnek a támoatása, ill. a kosárlabda csapatnak a működése, valamint egy olyan tevékenység paralel folytatása, melyből tudják, finanszírozni az egyesületet.

- Mit nyernek önök?

- Mi nyerjük az egész magyar műszaki értelmiségnek szimpátiáját,

- Az nem forintosítható?

- De komolyan forintosítható, sőt dollárosítható, hogyha egy olyan kereskedő cég lép bele ebbe, akinek érdeke, hogy indirekt módon a magyar ipar elitjét képező egyetemi sportot támogatja, és ezáltal emocionálisan tud kötődni ezekhez az ipari létesítményekhez.

- Ezt már sokszor elmondhatta meg leírhatta, olyan perfekt módon mondta el nekem, menjünk tovább. Ön szerint milyen állapotban van a magyar gazdaság, ez egy borzasztóan ártalmas kérdés, de én a hangulatra értem?

- A rendszerváltozás az feltételezi az egész rendszernek a megváltozását is, én szerintem a gazdaságban ez még nem ment végbe, csak a politikában és ehhez igen sok mindennek kéne megváltozni, felkért minket egy politikai intézmény, most egyelőre a neve még titok, hogy dolgozzunk ki egy kornként programtervek ki, egy ajánlati tervet készítsünk,

- De mire?

- Hát egy gazdaságvezető...létesítésről van szó, teljesen indirekt módon függetleníthető minden más dologtól, mert szerintünk a magyar gazdaságot globálisan átfogóan, rendezni fél év alatt, egy év alatt nem lehet, és a népnek a türelme szerintem, nemcsak a népnek, hanem az üzletembernek a türelme is kezd fogyni és ha erre nem figyelnek oda, akkor ennek következményei lehetnek és ezt rendbe kell hozni valamilyen módon. Törvényeket létrehozni lehet, de azt végrehajtani alakinek kell, vidéken csinálunk áruházat, Egerben lesz 21-n a megnyitó 17 órakor, hogy ott egy kvázi külkereskedelmi centrumokat hozzuk létre mind a hat városban. Miskolcon már megvan, ez lesz a második és további négy városban csináljuk ezt, elébe megyünk am agyar ipari cégeknek a nyersanyag, gépbeszerzési, szállítási dolgainak, egyuttal azáltal, hogy ott létrehozunk áruházakat is plusz kirendeltségeket hozunk létre ezekben a városokban.

(Reggeli Krónika, 7 h)

- Szinte hihetetlen, de igaz, Magyarországon nincs muzeuma a kortárs művészetnek, ezért is örvendetes a hír, hogy a bpi Tanács krt. tegnap este megnyílt a Gulácsy GALéria. Kegyes CSilla tudósítása.----- (az alkotó közösség 1973 óta létezik)

-

- Könyvszemle: REjtőzködő legendárium, Pándi Pál műve.

-

- Bölcs István filmlevele. Szovjet film, (a címe nem derült ki, egyébként terngeralattjárós kalandos téma)

-

LAPSZEMEL: ----- 849 old.

- Reggeli Krónia műsorvezető-szerkesztője Havas Henrik volt.

- ooo - 0 - ooo -

KOSSUTH-adó

H Í R E K

8.00 h

A SzU 15 milliárd márkát kap azért, amiért négy éven belül kivonja csapatait a k-német területekről.-----

-- Öbölmenti hírek---

Magyarország teljesjogú tagságát javasolja az a jelentés, amelyet Habsburg Ottó ma délután terjeszt Strasburgban az Európa Parlament elé. A felmérés kiemeli, hogy országunkban ma már nyugati típusu demokrácia működik, tartalmazza azonban azt is, hogy a magyar fejlődéshez szükség van a Nyugat támogatására, mert enélkül nem lehet legyőzni a jelenlegi és akövetkező két évben várható gazdasági nehézségeket. Az Európa Parlament számára készített elemzés rámutat, hogy M.ország csak ez esetben találhat vissza

(hírek, 3 h)

Európába.

A RMDSz a törvényhozás mindkét házában tiltakozást jelentett be, mert az oktatási miniszter a héten megtiltotta, hogy a líceumot végzett nemzetiségi diákok anyanyelvükön feltételizzenek a szóba jöhető szakmunkásképzőkben. Korábban olyan rendelkezés volt érvényben, hogy a kisebbségi területeken anyanyelven lehet felvételi vizsgát tenni, ha a szaktárgyakat nem csupán románul oktatják az adott tanintézetben. Az RMDSz megállapítja, hogy a bukaresti lépés újabb feszültségeket kelt a nemzetiségek között, mivel megvonja a korábban szavatolt jogokat.

Időjárás-----

- ooo - 0 - ooo -

KOSSUTH-adó

H Í R E K

9.00h

Az amerikai külügyminisztérium azt állítja, hogy az iraki katonák Kuvaitban házról-házra járva kutatnak amerikai állampolgárok után.-----

Az éjszaka Londonban leszállt az iraki légitársaság repülőgépe fedélzetén 440 nyugati állampolgárral.-----

A Biztonsági Tanács nem-hivatalos konzultációkat folytat arról, hogy miként szállítható élelmiszer az Irakba rekedt külföldieknek.-----

A szíriai elnök éppen tegnap megbocsáthatatlan bűnnek és az arab nemzet számára szörnyű katasztrófának nevezte Kuvati megszállását, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az amerikai fegyveres erőknek a válság rendeződése után távoznuk kell a térségből.

a havannai külügyminisztérium cáfolta, hogy Kuba megsértené azt az embargót, amelyet az ENSZ Biztonsági Tanácsa hirdetett meg Irakkal szemben.-----

A szovjet-nyugatnémet diplomáciai kapcsolatok felvételének 35. évfordulója alkalmából E. Sevardnadze külön üzenetben üdvözölte H.D. Genschert. A szovjet külügyminiszter a dokumentumban emlékeztetett arra, hogy a két ország együttműködése az európai stabilitás fontos tényezőjévé vált.-----

Magasszintű izraeli küldöttség utazott Moszkvába, hogy a kétoldalú kapcsolatokról és a közelkeleti helyzetről tárgyaljon. Az izraeli külügyminisztérium szóvivője közölte, hogy a küldöttségben a minisztérium vezető diplomatái kaptak helyet. Ez az első eset, hogy a szovjet külügyminisztérium magasrangú izraeli személyiségeket hívott meg.

Egyelőre nem utazik Washingtonba a lengyel köztársasági elnök, bár meghívását kétszer is megerősítették. Az elnöki szóvivő azt mondta, Jaruzelski még nem döntötte el, hogy eleget tesz-e az

(hírek, 9 h)

amerikai meghívásnak. A REUETR hírügynökség az utazás körüli bizonytalanságot Jaruzelski lemondási szándékával hozta összefüggésbe.

Időjárás-----

- 000 - 0 - 000 -

KOSSUTH-adó

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ

8.50 h

A szerkesztő: Martin Kovács Miklós

Kambodzsa politikai helyzetének rendezése, kilátásai.-----

(szalagon)

- 000 - 0 - 000 -

KOSSUTH - adó.

(Szeptember 12-i adás!)

RÁADÁS.

18 h. 30.

A mikrofonnál Forró Tamás.

KISS GYULA tárcanélküli minisztertől a mai napon vette át WOLFART JÁNOS az elnöki kinevezést, amely meghatalmazza őt a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal vezetésével. Köszöntöm mindkettőjüket a stúdióban. Mindenek előtt, Miniszter Ur! Mi.rt van szükség erre a hivatalra?

_ KISS: - Azt gondolom, hogy ennyi évtized után éppen itt volt az ideje, hogy a kormány végre olyan szinten jelentise meg ezt a kérdést, amelyet a kérdés politikai sulya megérdemel. Egész egyszeruen arra gondolok, hogy a Nemezeti Etnikai és Kisebbségi Hivatal felállításával, illetőleg ennek a hivatalnak a tárcanélküli miniszter felügyelete alá helyezésével politikailag azt a sulyt kapta meg a kérdéa, amit megillet.

- Miben más a feladata mint az előző, a minisztertancás mellett máködő nemzetiségi és kisebbségi kollegéiumnak, vagy titkárságnak?

- Igen. A hivatal alapvetően egy országos hatáskörű, államigazgatási szerv. Ezt nagyon lényeges hangsuylozni az államigazgatási jelleget, ugyanis ebből az is következik, hogy nem érdekképviseleti szervként kívánuk működtetni a hivatalt. Ez nagyon fontos és a mai érdekegyeztető fórumon, a szervezetekkel történt érdekegyeztető fórumon történtek után ugy érzem, hogy ezt nem tudták teljes pontossággal a szervezet képviselői elhatárolni. Az államigazgatási szerv, mint jogi jelleg, annyit jelent, hogy ez tulajdonképpen kormányzati szervként működik, meghatározott kormynzati feladatokat kell, hogy ellásson. Mégpedig a ksiebbség körében jelentkező kormányzati feladatokat.

De nem feladata, hogy érdekképviseleti szervként működjön. Ugyanis az érdekképviseleti szerv, mint kategória, az egy egészen más szervezeti forma, ami természetszerűleg eddig is létezett és ezután is létezni fog, mint a határokon belül élő nemzeti és etnikai kisebbségek szervezetei. Ott valóban egy alulról építkező, demorkatikus elvek alapjá megválasztott képviselő jelenti meg a kisebbséget. Ezek az érdekképviseleti szervek, ezek társadalmi szwervezetek, nem pedig államigazgatási szerv, mint az imént említett Nemzeti Etnikai Kisebbségi Hivatal.

- Még korábban a kultuszminisztériumnak volt nemzetiségi főosztálya, vagy ha jól emlékszem inkább osztálya és volt egy nemzetiségi tanácsac

(Ráadás.)

bizottság. Most ehhez a kettőhöz képest miben lesz más a lehetősége a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatalnak?

- Maga a feladat rendszer, közvetlen kormányzati, ami meghatároztatik az előbb említett 34 per 1990-es rendeletben. tehát közvetlenül kapcsolódik a kormányhoz, magának a feladatnaka végrehajtása.

- Ezt ugy kell érteni, hogy most először emelkedett kormányzati rangra a magyarországi nemzetiségek, kisebbségek helyzete, illetve sorsa?

- Egész pontosan így van.

- WOLFART JÁNOS ennek a hivatalnak a mai naptól az elnöke. Lehet azt mondani, hogy TABAJDI CSABA utóda?

- (Wolfart:) - Hát lehet is meg nem is. Annyiban lehet azt mondani, hogy tavaly októberben a minisztertanácsnál létrehoztak egy nemzeti és etnikai kisebbségi titkárságot. Ez a titkárság azonban egyszerre kellett, hogy vállalja a hazai kisebbségek és a határon túli magyar kisebbségek ügyeinek, gondjainak feladatainak a gondozását. Rossz magyarsággal így lehetne kifejezni. De annyiban nem vállalhatja, mert hogy ez egy új kormány és ez egy új hivatal, oly annyiban, hogy itt a feladatok formailag és tartalmilag is szétváltak. Tehát mi a hazai kisebbségek ügyeiért vagyunk. A másik dolog pedig, hogy ez a hivatal mint önálló, országos hatáskörű államigazgatási szerv lényegesen nagyobb hatáskörrel rendelkezik mitn az előző titkárság, amely mellett működött egy társadalmi testület, kollégiumként, amely azonban tanácsadó szerv volt csupán. De döntések előkészítésében, véleményezésében nem volt olyan sulya. Arról nem is beszélve, hogy kormányprogram végrehajtásának koordinálása, a kormányszervek közötti feladatok összehangolása, nem volt se nem lehetősége, se nem feladata. Ez pedig nagyon is szükségszerű a helyzetet ismerve.

- Azimént egy félmondatnál azt mondta, hogy rossz magyarsággal. Nem poémként mondom, de hát végülis ön korábban a magyarországi németek szövetségének volt a titkára. Vajon van-e abban valami szándékos, hogy pontosan a német szövetség titkára lett ennek ahivatalnak az elnöke és nem árulok zsákba macskát mire gondolok, de a jelenlegi külpolitikában érződik egy német orientáció. Tehát ez egy esetleges egybeesés, vagy pedig valami tudatos?

- Véletlen egybeesés. Engem személy szerint és a miniszterelnök urat is, akkor amikor WOLFART urat kinevezte, javaslatomra az említett hivatal elnökévé, első sorban szakmai, fajtásbéli kérdések vezettek, illetőleg szempontok. Tekintettel arra, hogy megítélésünk szerint

(Ráadás.)

Lényegs dolog, hogy szakmailag kvalifikált ember kezelje, irányítsa ezt ahivatalt, hiszen kifejezetten szakmai kérdésekkel kell, hogy foglalkozzék.

- WOLFART: - Személyemben nem látok ilyen szempontot és remélem, hogy nem ez érvényesült, mert ez azt is jelentené, hogy a szakmai alkalmasságom nem volt fontos, a személyem nem volt fontos. Meg is fordíthatnám a dolgot. Ha Forró Tamás arról beszél, hogy a magyar külpolitika orientációja, akkor én azt mondom, hogy a magyar belpolitika orientációja hangsúlyosabban jelenti a hazai kisebbségek ügyeinek gondozását, a feladatok felismerését. És ez azt is jelenti, hogy egy hazai kisebbségi lett a hivatalt vezetője. Hogy ezen belül szlovák-e vagy német, vagy román vagy szerb, az szinte mindegy. Ebből a szempontból nem mindegy olyan értelemben, hogy én rádiós és TV-s munkáim során német nyelvű rádió és TV műsorokat szerkesztettem Pécssett. Gyakran találkoztam más kisebbségek gondjaival, problémáival is és ezekkel lérintkezésben dolgoztam azért, a szövetség titkáraként is.

- Hm EOLFART ur azt mondta, hogy mindegy, hogy román, szerb, horvát vagy székely. Én mégis az kérdem minsizter ur, hogy vajon mit szólnak ehhez a Magyarországon élő szlovákok, szerbek? Tehát, hogy egy német nemzetiségi lett ennek a hivatálnak a vezetője, nem érzik-e úgy, hogy netán tán ők valahogy hátrányba kerülnek?

- KISS: - Bizom benne, hogy nem érzik úgy, hiszen sokkal több nemzetit és etnikai kisebbség él hazánkban mint ahány elnöki tiszt van a hivatal élén. Következésképpen mindenképpen egyet kellett oda választani. Következésképpen az összes többi érezhetné így. Éppen ezért szerettem volna ezt a gondoltot tovább fűzni. Szó nincs arról, hogy ezzel súlypontolni szeretnénk az egyes kisebbségek között, nemzetiségi vagy etnikai hovatarozásuk vonatkozásában. Egész egyszerűen szakmai kvalitásokról van szó.

- Túllépve a hivatalt hatáskörén, hogy ha egy picit elemezzük a magyarországi nemzetiségek helyzetét, akkor nagyjából az is kiderül, hogy mi vár a hivatallra. Néhány kérdést hadd vessek fel. A régi és az új nemzetiségi szervezetek egyarátn azt mondják, hogy az asszimiláció felé haladnak. Ugye korábban deklaráltuk a szép és jó nemzetiségi politikánkat, de közben ma már a nyelv-vesztés állapota felé haladnak a kisebbségek. Megállitható-e az asszimiláció?

- Én azt gondolom, hogy ez a probléma felvetés meglehetősen jogos. Jogos egyszerűen azért, mert az elmúlt évtizedekben valóban, az én személyes megítélésem szerint érezhető volt egy ilyen tendencia. Amitő

(Rádás.)

azonban mégis reménykedő vagyok, nevezetese a vonatkozásban, hogy ez az asszimilációs folyamat megállitható az az, hogy az az első generáció, amely kisebbségként éli az életét az még megvan, következésképpen még őrzik azokat az identitás jegyeket, amelyek szükségessé ahhoz, hogy kialakuljon az a belső önvédekezési reakció, ami egy asszimiláció ellen hat. Ha pedig ez így van, akkor ez átvihető a második generációra, sőt adott esetben a harmadik generációra is. Tehát az unokákra is. Éppen ezért nagyon fontos, hogy most valóban érdeemben nyúljunk ehhez akérdéshez és ha úgy tetszik itt, Európa közepén valóban európai példaértékű kisebbségi politikát csináljunk.

-Asszimiláció.

- Ehhez kapcsolódnék az európai rangú és színvonalú kisebbségpolitikának az intézmény feltételeit kell megteremtünk. A magyar államnak az a kötelessége, hogy az intézmények működéséhez az alapfeltételeket biztosítsa és a kisebbségek fokozottabb önszerveződésére számít. Arra, hogy megszervezik önmagukat, jelethetnek igényeikkel és alulról építkező helyi szervezetekkel és tagsággal rendelkező országos önkormányzataik, majd megfelelően artikulálják, fejezik ki problémáikat, igényeiket. Az asszimiláció előrehaladott, a kisebbség helyzete, a fennmaradásukt tekintve, súlyos válságba került, a nyelvvesztés tért hódított. Én magam személy szerint nem vállaltam volna tisztséget, nem vállaltam feladatot, kormányzati feladatot, ha nem lennék arról meggyőződve, hogy ez a folyamat megállitható és visszaforditható. De meg kell jegyezni, hogy rövid távon nem várhatunk csodát! Nekünk éppen az a dolgunk, hogy nem kampány feladatnak, taktikai feladatnak fogjuk ezt fel és hosszú távon, a kisebbségi szervezetekkel egyeztetve, az ő érdekeiket kifejezve dolgozzunk ki olyan kisebbségi törvényt és annak a végrehajtásához egy kormányprogramot, amely megfelelő biztosíték a fennmaradásukhoz. Ehhez azonban az anyaországok figyelme, törődése, sőt tovább megyek, segítőkészsége is szükségeltetik, hiszen ezek a hazánkban élő nemzeti és etnikai kisebbségek olyan kis létszámúak és olyan szórtan élnek hazánkban, hogy önmagukban nem képesek már kulturális vagy anyanyelvi ujratermelésüket biztosítani.

- Ha már koncepcionális kérdésekről volt szó, szabadjon egyetlen olyan koncepcionális elemet kiemelni, amit én nagyon lényegesnek tartok. Nevezetesen azt, hogy a kormány a kisebbségi kérdést párt-politikai érdekek fölött állóként kívánja kezelni. Végre össznemzeti,

(Rádás.)

össztársadalmi ügyként és nagyon, nagyon bizunk abban, hogy valamennyi árt így gondolkodik majd ebben a kérdésben. Ugyanis eléggé frekventált ez a kérdés ahhoz, hogy adott esetben pártpolitikai érdekek alá fogható legyen. Én nagyon bizom abban, hogy egyetlen párt sem jut el idáig és valóban, valóban össznemzeti kérdésként kezeljük a kisebbségi kérdést.

- Én még mindig az asszimilációhoz térek vissza, mert az a meggyőződésem, hogy az oktatással lehet megállítani. Ez viszont mindig is a leggyengébb pontja volt a magyar nemzetiségi politikának. Ezt a szomszédaink is tudták, emiatt is támadtak bennünket. Ebben várható-e változás

- Igen. Ez tulajdonképpen szándékaink és céljaink köztöt szerepel a nemzetiségi oktatás gyökleres megújítása. Ehhez tulajdonképpen egy tannyelvű iskolahálózat kiépítése volna szükséges, amely az óvodától aközépkiskoláig anyanyelvű oktatást tesz lehetővé. Ennek tulajdonképpen előfeltétele egy hatékony pedagógus képzés. Valamint a korszerű nemzetiségi ismereteket is közvetítő tankönyvek és segédeszközöknek a biztosítása az iskolarendszer számára. Az oktatás javításában természetesen mint ahogy EOLFART ur is utalt rá, a kormány erősen számít az anyanemzetek és nyelv-nemzetek hatékony támogatására.

- Miniszter ur végülis szándékokat fogalmazott meg. WOLFART ur, ezekből mennyi a realitás? Szóval, mikor lesznek ezek a döntések kézzel foghatóak? Hogy ítéli meg új elnökként ezt a helyzetet?

- A hivatalunk feladata, hogy előkészítse, közreműködjön a kisebbségi törvény előkészítésében. Ez a törvény, amely előkészület alatt áll és amely azért a kisebbségek körében mégiscsak a megszüntetett társadalmi vita intézménye hiányában mégis csak egy fajta vitán kell, hogy átessen, hogy egy közmegegyezés után kerüljön a parlament elé, ez lehet garancia arra, hogy ezek a programok máris kézzelfogható eredménnyel szolgáljanak. S ennek a végrehajtását szolgáló egyes szakfeladatokra készülnek külön programok. A mi hivatalunk feladata az lesz, hogy a kormányzati szervek között koordinálja ezeknek a feladatoknak a végrehajtását. Alapvetően arról van szó, hogy fel kell ismernünk, hogy az alkotmányban deklarált jogok nem fognak még egy működő, jól működő demokráciában sem automatikusan érvényesülni. A magyarországi kisebbségek esetében különösen, de általában a kisebbségek helyzetéből fakadó objektív hátrányokat azzal lehet tulajdonképpen megszüntetni, őket azonos esélyű állampolgárrá tenni, ha különjogokat kapnak.- ha kisebbségi mivoltukban ők külön jogot kapnak. Ezt szaknyelven úgy hívják, hogy a pozitív diszkrimináció

(Ráadás.)

elvét alkalmazzuk. Azt jelenti, hogy előnyben részesítjük őket kisebbségi mivoltukban. magyar állampolgárként egyenlő jogu, de a teljes egyenjogúságot és esély egyenlőséget akkor élvezzi, ha kisebbségi mivoltában is külön intézmények állnak a rendelkezésére. Erre jó példa az a kormányrendelet, amely külön 15 millió forintos alap létrehozásáról rendelkezik, amely az önkormányzati választásoknak a kisebbségi szervezeteket támogatja a jelöltállítás arányában. Itt szeretnénk azt az esély egyenlőtlenséget, amely a kisebbségi szervezetek részére fennállt a nagy politikai pártokkal szemben, érvényesíttetni. Ez már egy kézzel fogható intézkedés.

- Miniszterur, azt hiszem, hogy egy nagyon nehéz kérdéskör következik. Az elmúlt évtizedekben tulajdonképpen Magyarország, olyan kifelé kacsingató nemzetiségi politikát folytatott. A második mondat már mindig a határon kívül élő magyarságnak szólt. És meggyőződésem, hogy ez vitte tévuttra a magyar nemzetiségi politikát. nem tudunk példát mutatni. Amikor viszont övették a példánkat a szomszédos országok, abból mindig a magyar kisebbség járt rosszul. Pontosan tudom, hiszen WOLFART ur az elején mondta, hogy csak a határainkon belül élő kisebbség a hivatal hatásköre. A kérdés mégis kérdés, mert a belső döntések, ami a Magyarországon élő kisebbséget éri, ami rá hat, az nyilván hogy befolyásolja a határainkon kívül élő magyarság sorsát is?

- Vélhetően így van-. Vélhetően így van. Én akkor amikor azt mondtam, hogy itt Európa közepén, Európa számára példaértékű kisebbségi politikát kellene csinálnunk, akkor én egy picit tartalmilag benne értettem ebben a gondolatban azt is, hogy a határainkon túl élő, kisebbségben lévő honfitársaink is ilyen példaértékű kisebbségi politikát élvezhetnek. Itt első sorban az alapvető emberi jogok biztosítására gondolok természetesen. Szabadjon itt utalnom arra az országgyűlési határozatra, ami a reciprocitásra vonatkozik és a kormányt affelé viszi, sőt felhívja, hogy kétoldalú tárgyalások keretében próbálja a kérdést rendezni. Én azt gondolom, hogy ez egy járható út, de nem kizárólagos útja a kisebbségi kérdések kezelésének. Számunkra most itt, döntő az, hogy a határainkon belül megfelelő megoldást tudjunk erre a kérdésre találni.

- Ön úgy kezdte ezta mondatot, hogy Európa közepén, európai színvonalú nemzetiségi politikát meghonosítani. A kérdés, csak az, hogy most, 1990-ben, ebben a kelet-középeurópai geopolitikai helyzetben, partnerek-e egymás számára a szomszédos országok? Valódi partnerek-e?

(Rádás.)

- Nagyon bizom benne, hogy a kisebbségi politikában feltétlenül!

- Ennyi a válasz?

- Igen.

- Ugye ott tartottunk, hogy ami itt bent történik, határainkon belül a kisebbséggel, az hat a határainkon kívül élő magyarságra is. Én azt hiszem, hogy még másképpen is hat a kisebbségek sorsa egymásra. Emlékszem, amikor sok-sok évvel ezelőtt Gierék és Schmidt megállapodtak abban a bizonyos fejpénzben, hogy a nyugatnémetek megvették a Lengyelországban élő svábokat, akkor nagyon nagy riadalom támadt a magyarországi németiség soraiban, hogy vajon őket is eladják-e. Így volt ez?

- Egyrészt ilyen riadalmak valóban támadhatnak bármilyen információ alapján és nem lehet függetleníteni az ilyen hatásoktól a hazai kisebbségeket. De meg kell jegyezni, hogy a magyarországon élő német kisebbség szinte az egyetlen, amely nem óhajtott kivándorolni és a 45 után elüldözött, elűzött, kitelepített németek sem önszántukból mentek el. Ez azóta is így van. Ez a dolog ilyen értelemben nem merült fel. Én azt hiszem, hogy mindenkinél az az érdeke, az adott kisebbségé a leginkább, hogy ott élhessen kisebbségi jogaival, ahol született és felnőtt. Én személy szerint Magyarországon szeretnék német lenni, nem Németországban. És ez a többi kisebbségre is áll. A kérdésre visszatérve, nyilvánvalóan oda-vissza kölcsönhatásban vannak ezek az események és a kisebbségpolitika kezelése hat tulajdonképpen a másik ország kisebbségpolitikai viszonyaira is. Egy dologra azonban vigyázni kell! Ez pedig az, hogy a reciprocitás, mint elv, ne váljon olyan értelemben elfogadottá, hogy ez negatív reciprocitásból öltöztet. Ennek ugyanis a kisebbségek lennének a kárvallottjai. Bármiféle negatív irányú kiváltság, versengés, egyébként nemcsak országok, hanem egy országon belül, pártok között is, egy adott kisebbség felszámolását, felmorzsolódását vonná maga után. Itt ez az én értelememben azt jelenti, hogy alanyi jogon kell az adott országnak biztosítani azokat a konkrét, intézményes lehetőségeket, amelyek szükségesek a fennmaradáshoz, a továbbéléshez és ehhez járul még hozzá az anyaország törődése folytán a konkrét, intézményes segítség. Vélhetően a kisebbségek és azok szervezetei is eljutnak majd oda, hogy ők is úgy érzik, hogy a határok már légiesek és együtt fogják szromalmazni pl. egy európai kisebbségi charta létrehozását. Nemcsak országok együttműködése válik így lehetővé, hanem a kisebbségi szervezete

(Ráadás.)

tekáé. hadd mondjam el pl. hogy a magyarországi németek vagy egyik-másik szervezetük most pl. erdélyi vagy bánáti német szervezetekkel, te lepülésekkel alakította kikapcsolatrát. Ez kölcsönösen nagyon előnyös. A mi német fiataljaink kevésbé beszélik a német nyelvet, mint a bánáti sváb fiatalok, de ők pedig ezen keresztül egy más világot, egy más országot ismertek meg. S azt hiszem, hogy ilyen típusú, közvetlen együttműködésre is nagy szükség van és ennek pozitív hozama.

- A példát is azért hoztam szóba, hogy lehet-e úgy ma kisebbségi politikát csinálni, hogy figyelmen kívül hagyjuk azt, hogy mi történik a határainkon kívül? És nem is csak a határainkon kívül élő magyarsággal, hanem egyáltalán térség kisebbségeivel?

- Én azt gondolom, hogy kellene kisebbségi politikát csinálni, mert nekem valahogy az az érzésem, hogy ha mindég egy tény függvényeként kezelek egy másik tényt, akkor előbb-utóbb egy ilyen versengéses áállapot alakulhat ki, amely kicsit betart midnég a másikkak. És ez soha jó irányba nem vitt. Ezért nagyon fontosnak tartom a Wolfart ur által említett európai kisebbségi chartát mint gondolatot. Ha végignézünk Európán, tulajdonképpen az országok nagy része, vagy többsége kisebbségi kérdésekkel küzd, küszködik, akár pozitív, akár negatív irányba. Na most ha ezt mindig levisszük egy-két ország kérdésévé, problematikájává, ezzel feltehetőleg nem oldunk meg semmit hosszú távon és európai szinten biztos, hogy nem. Viszont egy kisebbségi európai charta létrehozásával, ami jól tudjuk nem egy egysezerü és nem egy rövid folyamat, márcsak a diplomáciai egyeztetés folyamata is döbbenetesen hosszú, nem beszélve annak tartalmi részéről azonban ez eljuttathatná Európát oda, hogy végre megszabaduljon ettől az örök nyúgtól. Tehtá kidolgozásra kerülhetnének áltlaános európai elvek alapján azok a koncepciók, amelyek szeirnt a kisebbségi krédést kezelni lehetne. Ha ne adj Isten még ez a charta egy jól sikerült szankció rendszerrel is párulna, ami azt jelenti, hogy adott esetben az illető országtól kikényszerithető lenne a chartában foglalt normák betartása, abban az esetben még a garanciája is megteremthető lenne. Én jól tudom, hogy most, jelent pillanatban ez az illuzió szintjén áll, ez a kívánalom. De ha távlati célokról és megodlási lehetőségekről beszélünk akkor én azt hiszem, hogy mindenképpen ezt itt, meg kellett említeni.

- Tételezzük fel, hogy nem illuzió. De ha csak egyetlen egy ország,

(Ráadás.)

pl, Románia kimarad belőle, nem írja alá, akkor gyakorlatilag magyar szempontból az egész rendszer megbukik, működésképtelenné válik. Hiszen pontosan a lényeges kérdésekben nem tudjuk érvényesíteni a charta akaratát.

- Önnek pontosan igaza van, de én azt hiszem, hogy egy ilyen európai méretű charta az minden ország számára fontos. Hiszen Románia is Európához kíván tartozni, Románia is európai állam szeretne lenni. És itt van jelentősége természetesen annak, hogy a kidolgozandó és chartába beépíthető szankció rendszernek, amellyel gyakorlatilag bizonyos fokig ezek az országok tarthatóak, foghatóak lennének a kisebbségi politikájukba.

- WOLFART ur korábban már említést tett a nemzetiségi önszerveződések fontosságáról. Ma gyakorlatilag a hagyományos szövetségek működnek első sorban és akárhogyan is nézzük ezek a szövetségek nem legitimek. Hiszen ez a lenini nemzetiségi politika szolgálatára lettek létrehozva. Maradnak-e ezek a szövetségek?

- A kormáyn nem óhajt beleszólni a nemzetiségek szervezeteinek mikénti alakulásába. Egyszer s mindenkorra én azt gondolom, hogy helyre kell tenni bizonyos szerepeket. Azok az évtizedek már elmúltak, amikor a kormány mindent felvállalt, azt is amit soha nem tudott megoldani és reménye sem volt arra, hogy meg tudja oldani. Sokkal praktikusabb és tulajdonképpen célravezetőbb, ha a kormáyn csak azokat a feladatokat vállalja fel, amelyeket meg tud oldani. És én azt gondolom, hogy az önszerveződés, illetőleg a szervezetek mikéntisége ez tipikusan az a kérdés, ami nem a kormány feladata, hanem meg kell hagyni a kisebbségekre, hogy maguk, alulról szerveződően döntsék el, hogy hogyan, milyen szervezetekben, mi módon jelenítik meg az érdekképviselőket.

- Azt Wolfart János is elismeri, hogy a hagyományos szövetségek nem legitimek?

- A német szövetség esetében arról van szó, hogy 1955-ben a pártállam felülről létrehozott egy szövetséget helyi szervezetek és tagság nélkül. De ez nem jelenti azt, hogy a magyarországi németeknek ma, nem lenne szükségük egy jól működő önkormányzatra. Itt van a lehetőség az önkormányzati választásoknál és később, hogy ez a szervezet, amelynek a legitimitása megkérdőjelezhető, ez megtisztuljon, demokratikusan megújuljon vagy más szervezetekkel együtt alakítson ki a hazai németek számára egy érdekképviselőt. A dologban a lényeg

(Ráadás.)

az, hogy a kormány nemhogy eldönteni nem kívája, hogy a legitim, vagy azt, hogy milyen szervezetet hoznak létre. Egyben látja a feladatát, abban, hogy megteremtse a feltételeit az önszerveződésnek, támogassa őket ebben és bátorítsa őket. Ugyanis ezek a szervezetek lesznek a tárgyaló partnerei, ők lesznek azok, akikkel együttműködve tudja akisebbségpolitikát valahogy hatáékonyabban és eredményesebben az eddiginél folytatni. Ez pedig egyáltalán nemmindegy. érdekelte kell őket tenni abban, hogy szerveződjenek, vállaljanak szervezeti tagságot, hogy helyben létrehozzák azokat. És a mi véleményünk szerint az lenne a szerencsés, ha kisebbségenként, népcsoportonként összeállan országosan ezekből az egyébként autonómiájukat megőrző helyi szervezetekből, egyesületekből, klubokból egy országos önkormányzati csúcsszervezet, amelyik megfelelő partnere lenne a kormánynak. Mindki számára ez lenne a szerencsés.

- De ez alulról építkezne?

- Ige, igen.

- Mert hogy ma még mindig úgy tűnik, hogy felülről segítik létrehozni a szervezeteket és minthogyha az alulról építkezés volna a legfőbb gyengeség.

- No de ha a felülről való segítség fogalma alatt azt érti, hogy azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek szükségesek ezeknek a szervezeteknek a felállításához, akkor ezt vállalom. Mert végülis ez a kromáéyn feladata. Azt azonban semmiképpen nem, hogy mi most elkezdjük szervezeteket szelektálni, hogy ez legitim, ez nem legitim, ugyanis milyen szempontok alapján, Milyen szempontok alapján? Tehát egész egyszerűen ezt a szerepet meg kell hagyni a nemzeti, etnikai kisebbségeknek, mert ők a hivatottak ennek eldöntésére.

- Önök éppen ma találkoztak a nemzetiségek és az etnikumok vezetőivel, valamint a nemzetiségi médiumok vezetőivel. Milyen gondokat jeleztek ezeknek a szervezeteknek aképviselői?

- Több mint 3 órás érdekegyeztető fórumot tartottunk ma e szervezetek vezetőivel. Az összbenyomásom erről a beszélgetésről az volt, hogy a szervezetek döntő többséger, vagy talán telejes többsége ünnepli, köszöntötte a hivatal felállítását. Ez nem jelenti azt, hogy nem fogalmazták meg mindazokat a problémákat, amelyeket benne látnak ebbe a hivatalba. Pl. konkrét problémaként merült föl, hogy a hivatalt a kormány hozta létre. Ez csak látszólag probléma és abból az értetlenségből fakadt és adódott, hogy első pillanatban nehéz volt úgy látszik

(Ráadás.)

elhatárolni az érdekképviseleti szervezet- mint társadalmi szervezet- ettől a hivataltól, amely államigazgatási szerként kell, hogy működjék. Hát a beszélgetésünket azzal kezdtem, hogy ez a felállított Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal nem érdekképviseleti szerv, hanem egy kormányzati szerv, amely kormányzati feladatokat kell, hogy ellásson. Teljesen vilgáos és természets, hogy ebben a szervezetben nem jelenhetnek meg azok a jegyek, amelyek meg kell, hogy jelenjenek az érdekképviseleti szervezetben. Tehát itt, ezen a ponton volt náémi félreértés. És ugy érzem, hogy csakis kizárólag félreértésen alapult az az egy-két negatív megnyilatkozás, amely egy-két szervezet vezetője részéről megnyilatkozott ebben a konkrét kérdésben. De azt, hogy a kormány felállított egy hivatalt és ezt kormány szinten jeleníti meg, ez ellen senkinek semmi kifogása az én megítélésem szerint nem volt. Az teljesen természetes, hogy a sok szervezet közül mindig akad egy-kettő, amelyeknek bizalmi problémái vannak. De itt jön az alap koncepció elem, amelyet igyekeztem kihangsúlyozni, nevezetesen a páertpolitikák fölött való kezelése a kérdésnek. Én ugy érzem, hogy ezek a bizalmatlanságok inkább páertpolitikai okokra vezethetők vissza ami nagyon nagy baj lenne. mert ebben az esetben bizony a lényeg elveszhet, ha páertpolitikai érdekek érvényesülnének e kérdések egyes csoportjának megoldásában.

- Minsizetr ur mi lesz a jó, hogy ha a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal nagyon zajosan dolgozik, vagy hogy ha alig-alig hallunk róla? - Meglehetősen nehéz a kérdés. Én azt hiszem, hogy az utóbbi. Az utóbbi mert az azt fogja jelezni, hogy jói dolgozik és kevés a disszonáns hang.

- kedves hallgatónk, megköszönöm vendégeinknek abeszélgétést.

A Ráadást hallották. A visuont hallásrai

KOSSUTH-adó

H Í R E K

10.00 h

Assad szíriai elnök szerint az araboknak maguknak kell megoldaniuk problémáikat, és akkor a külföldiek elfogják hagyni az öböl térségét. Damaszkuszban katonai parádén beszélt az elnök és hangsúlyozta, hogy a nyugati erők jelenléte Szaud-Arábiában csak újabb indok arra, hogy az arab országok saját katonáikat küldjék a térségbe. Assab ugyanakkor rámutatott, hogy az igazi problémát nem a külföldi csapatok jelenléte, hanem Kuvait megszállása jelenti, amely megbocsáthatatlan bűn. A szíriai elnök hozzátette, hogy országa kész újabb csapatokat küldeni Szaud-Arábiába és az Egy. Arab Emirátusokba, ha azok ilyen kéréssel fordulnak hozzá.

Jemen és Kuba továbbra is elutasítja, hogy Irak csak nemzetközi ellenőrzés mellett kaphasson élelmiszer segélyeket.-----

Románia után Havanna is cáfolta, hogy megsérti az Irak elleni gazdasági embargót.-----

A szovjet külügyminiszter üdözüzte nyugatnémet kollegáját abból az alkalomból, hogy akét ország 35 évvel ezelőtt vette fel a diplomáciai kapcsolatokat.----- Ism.

Rómában elhunyt G. Carlo Pajetta, az olasz KP egyik vezéregyénisége, a politikust 79 éves korában érte a halál. Pajetta 1925 óta volt tagja a KP-nak. 1933-ban 21 évi börtönbüntetésre ítélték, de 11 évvel később kiszabadult, és a partizánonál harcolt. Pajetta 1946 óta tagja az olasz parlamentnek, és néhány évig főszerkesztője volt az OKP központi lapjának.

Időjárás-----

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

11 h.

Moszkvában parafálták a SzU és Nyugat-Németország együttműködési szerződését. Az okmányt E. Sevardnadze szovjet és H. D. Genscher nyugtanémet külügyminiszter írta alá.

Egy amerikai tábornok szerint az öböl térségébe vezényelt amerikai csapatok csak jelentős késéssel foglalhatják el helyüket. N. Schwazkopf a Washington Post című lapban elmondta, hogy a késés a nehéz felszerelést szállító hajók, illetve a csapatszállító repülőgépek rossz műszaki állapota okozta. A katonai vezető szerint ezért a csapatok telepítésének eredetileg október közepére megszabott határideje akár egy hónappal is kitolódhat.

A sziriai elnök egy diszszemlén arról beszélt, hogy ha az arabok összefognak a válság megoldására, akkor a külföldi csapatok el fogják hagyni az öböl térségét. (Ismétlés.)

Az éjszaka nyugati állampolgárok újabb csoportja hagyta el Irakot. A több mint 440, főként brit és amerikai nőt és gyermeket az iraki repülő-társaság gépe vitte Londonba.

Irakban még 16.000 vietnámi állampolgár van és Hanoiban nagyon aggodnak értük, közölte a vietnámi külügyminisztérium szóvivője. A vietnámiak többsége kétoldalú együttműködési megállapodás alapján az iraki építőiparban dolgozik. Hanoui csak óvatosan foglalt állást az öbölmenti válság ügyében is, nyíltan nem ítélte el Irakot Kuwait megszállása miatt. A Világbank szerint Vietnám csaknem 350 millió dollárral tartozik Bagdadnak, míg Kuwaittal szembeni adóssága 30 millió dollár.

A lenygelmozdonyvezetők ma délben egy órás figyelmeztető sztrájkot tartanak jó lehet fizetésemelést kaptak. A három legnagyobb szakszervezet képviselői megállapodtak a kormánnyal, hogy emelik az alapbéreket. A mozdonyvezetők azonban keveslik az összeget és helytelenítették, hogy a pénzt a fejlesztési alapon veszik el. Ezért közölték, hogy elfogadják ugyan a fizetésemelést, de megtartják a figyelmeztető sztrájkot Lengyelországban.

KOSSUTH-adó

DÉLI KRÓNIKA

12.00 h

A mikrofonnál a szerkesztő: Nejt György

Időjárás-----

- GÖNCZ Árpád az Egyesült Államokba utazott. A Magyar Köztársaság elnökét a Központ a Demokráciáért nevű intézet hívta meg, és díszelődökként részt vesz az amerikai alkotmány 200 éves évfordulójának ünnepségein.

Tartalom-----

- Ezek után következzenek részletes jelentéseink, először külföldről. A szovjet és a német külügyminiszter Moszkvában előtárgyalták azt a dokumentumot, amelyik rögzíti az egyesült Németország és a Szovjetunió jövőbeni kapcsolatait meghatározó szerződést. Ezen felül folytatódott a szovjet fővárosban a szovjet-amerikai tárgyalás is - jelenti tudósítónk, Izbéki Gábor.

- A nagy német-szovjet szerződést - ahogy itt nevezték - várhatóan jövőre írja alá Kohl és Gorbacsov. A tartalma pedig kikövetkeztethető abból, hogy Németország, ahogy ez korábban is volt, a SZU elsőszámú gazdasági partnere lesz, és Moszkvában nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Bonnból az NDK-ban lévő szovjet katonákat "baráti hadsereg" katonáinak tartják. Az amerikai külügyminiszter James Baker először újra Sevardenadzeval tárgyal, majdpedig fogadja az amerikai politikust Mihail Gorbacsov is. A kommentárokból és közleményekből az derül ki, hogy intenzíven folyik a decemberre, esetleg januárra Moszkvába tervezett szovjet-amerikai csúcs előkészítése. A megbeszélések most egyrészt azt célozzák, hogy november 19-n alá lehessen írni Párizsban az európai hagyományos fegyverzetek csökkentéséről szóló szerződést. Mind Baker, mind Sevardenadze optimistán nyilatkozott erről. Szerintük megfogják találni a megoldást a légierők csökkentésére is, eddig ez volt az egyik legvitatottabb kérdés. Ami a katonákat illeti, a szovjetek minden jel szerint elérik, hogy mivel 1994-re teljesen kivonulnak az NDK területéről, a korábbinál alacsonyabb szinten állapítsák meg a haderők létszámát. Elkerülhetetlen az is, hogy a két fél ismét tárgyaljon az öböl válságáról, amelyből annak eljénére sem mutatkozik még kiút, hogy Hel-

(Déli Krónika, 12 h)

sinkiben Bush és Gorbacsov közös szovjet-amerikai öbölpolitikában állapodott meg. Moszkvában a hivatalos sajtó még nem foglalkozott azzal a hírrel, amelyet lett közlés nyomán a Reuter hírügynökség röppentett fel, hogy Riga mellett egy támaszponton iraki tengereszek tanulnak. Maga a tény aligha fog nagy vihart kavarni a szovjetek és az amerikaiak között, ám meggyorsíthatja a szovjet katonai és polgári szakértők Irakból történő akár teljes kivonását.

-

- Döntőnek ítélik Gorbacsov szerepét a 2 + 4-s tárgyalások sikerben a ny-német lapok. ----- (bonni lapszemle Bernát György.)

-

- Prága mai vendége Mitterrand francia elnök. A tudósító Forró E.

- Mostanában sokat emlegetik azt a két évvel ezelőtti decemberi napot, amikor Mitterrand a prágai francia nagykövetségen együtt reggelizett Vaclav Havellel és az ellenzék más jeles képviselőivel. Jakes vezetés nem tehetett mást, mint jó képet vágott az ügyhöz, és még Havelnek azt a megjegyzését is lenyelte, hogy ő bizony magával vitte a fogkefét, mert nem volt biztos abban, hogy a reggeli után nem veszik-e őrizetbe az utcán. Némi nosztalgizásnak tűnik, hogy az akkori vendégek közül holnap jónéhányan leülnek ugyanahhoz az asztalhoz, villásreggelizni. Mitterrand mai napja szinte percekre be van osztva, most a DK idején éppen Havel elnökkel tárgyal a prágai várban, délután pedig Dubcekkal, a Parlament elnökével találkozik és beszédet mond a kétkamarás törvényhozásban. A kora estét csak a szövetségi kormányfővel tölti. A francia államfő holnap délelőtt Pozsonyba utazik.

-

- A francia elnök mai prágai látogatásával kapcsolatban a francia Renault és a csehszlovák Skoda várható házasságáról hallják Keti Miklóst.

(Déli Krónika, 12 h)

- Mitterrand elnök prágai látogatása kapcsán a Renault és a Skoda várható házassága kelti a legnagyobb figyelmet Párizsban. Az elnöki kíséret tagjai Raymond Levi, a Renault művek vezérigazgatója, de ott van a delegációban a svéd testvércég a Volvo vezetője, Per Gilenhammar is. A francia és a svéd autógyár félévvel ezelőtt kötött együttműködési szerződést. A francia sajtóértesülések szerint a három érdekelt fél már túl is van a technikai részletek megbeszélésén és elképzelhető, hogy ma vagy holnap hivatalosan is bejelentik, hogy a Skoda autógyárat francia és svéd tőkével modernizálják. Párizsi vélemények szerint a Skoda egész K-Európa felé ugródeszka lehet a francia autógyártásnak hiszen a csehszlovák cégnek kiterjedt piaci kapcsolatai és tapasztalatai vannak a szomszédos országokban. Francia szakörökbek úgy tartják, hogy a Skoda a legkönnyebben és a leggyorsabban dinamizálható k-európai autógyár, és ezzel az együttműködéssel a Renault és a Volvo is jelentős helyzeti előnybe kerülne a k-európai piacokon, mert persze vannak konkurensek is, még hozzá nem is akár milyenek. A Skoda iránt ugyanis élénk érdeklődést mutat a Volkswagen és a General Motors is. Párizsban viszont biznak abban, hogy a Skoda végülis a francia-svéd ajánlatot fogadja el, mivel Prága, ahol lehet ellensúlyozni igyekszik a német gazdasági befolyást.

- Hírek az öbölbeli válság legújabb fejleményeiről. A szíriai elnök egy díszszemlén arról beszélt, hogyha az arabok összefognak a válság megoldására, akkor a külföldi csapatok elfogják hagyni az öböl térségét.

Assad egyébként úgy vélekedett, hogy az igazi probléma nem a külföldi csapatok jelenléte, hanem Kuvait megszállása.-----

Az éjszaka nyugati állampolgárok újabb csoportja hagyta el Irakot a több, mint 440, főként brit és amerikai nőt és gyermeket az iraki légitársaság repülőgépe vitte Londonba.

(DK.)

Irakban még 16.000 vietnámi állampolgár van és Hanoiban agyon aggódnak értük, közölte a vietnámi külügyminisztérium szóvivője.

(Ismétlés.)

Az öböl térségébe vezényelt amerikai csapatok főparancsnoka szerint jelentős késésben vannak az egységek telepítésével. (Ismétlés.)

Jemen és Kuba továbbra is elutasítja, hogy Irak csak nemzetközi ellenőrzéssel kaphasson élelmiszer segélyeket.

Emiatt megbénult a BT azon bitzottságának muinkája, amely a gazdasági szankciókkal foglalkozik. Irak eleve elutasította a nemzetközi élelmiszer-tervét és ezért a BT esetleges határozatát nem lehetne megvalósítani. A nyugati sjtó szerint az élelmiszer segélyek körüli vita az Irak elleni gazdasági blokádnak első repedéseit mutatja.

Irán cáfolja, hogy élelmiszert és gyógyszert akar szállítani Bagdadnak cserébe az iraki olajért.

Ezt egy angol nyelvű teheráni napilap írta jól értesült hivatalos forrásra hivatkozva. Eszerint csupán arról van szó, hogy az iráni kormány még nem döntötte el szállítson-e szomszédjának élelmet és gyógyszereket. de nem is zárta ki ennek lehetőségét.

Lettország egyiok támaszpontján szuakértőket képeznek ki az iraki haditenegreszet számára.

Ezt a lett hirügynökség jelentette és idézte a Riga melletti támaszpont parancsnok helyettesét, aki szerint az irakiak első sorban védelmi jellegű kiképzést kapnak és a hajók karbantartásáról oktatják őket. A tiszt hangsúlyozta, hogy a támaszponton soha nem tanítottak és most sem tanítanak tengeri harcászatot. Az irakiak jelenlétét a lett külügyminisztérium is elismerte és a helyi TV filmfelvételeket is mutatott az iraki szakértők kiképzéséről.

A megállapodás ellenére egy óráig figyelmeztető sztrájk a lengyel vasutnál. A tudósító Nemes Gábor:

- Most délelőtt egy órára Lengyelország legnagyobb részében leálltak a vonatok, noha a legnagyobb vasutas szakszervezetek tegnap megállapodás tettek alá az állami vasutvállalattal és ennek megfelelően mitnegy 200.000 zlotyis, vagyis kb. 2.000 forintos béremelést kapnak.

(DK.)

A mozdonyvezetők mindössze 9.5 ezer főt számláló szakszervezete azonban elégedetlen ezzel az emeléssel és egy órás fgyelmeztető sztrájkot hirdetett. Ahol követik ezt a felhívást, ott csak a nemzetközi vonatok és a gyógyszer, élelmiszert vagy katonai felszerelést vivő szállítmányok közlekednek folyamatosan. A mozdonyvezetők nemcsak további 100.000 zlotyit követelnek, hanem azt is kifogásolják, hogy a béremelést a modernizációs és a karbantartási alap terhére fizetik ki és ezzel veszélyeztetik a vasut biztonságát. Lengyelországban amúgy is rengeteg a súlyos vaauti baleset. A legutolsó alig három hete 17 ember életét követelte. Asztrájk közvetve a kormánynak szól, amely nem hajlandó több támogatást adni és a mozdonyvezetők szerint ezzel arra kényszeríti a vasutat, hogy a pénzt átcsoprotosítsa a biztonságról a bérre.

Romában elhunyt Carlo Pejetta, az olasz kom. prát egyik vezéregyéniség.
(Imséltés.)

Hazai beszámolóink:

Folytatta tegnap megkezdett munkáját az országgyűlés alkotmányügyi, törvényelőkészítő, igazságügyi bizottsága. Az egyik napirendi pont az állami kiskereskedleem, a vendéglátóipar és a fogyasztási sztolgáltatások vagyonának privatizációjáról szóló törvényjavaslat volt. Részletek Kegyes Csillától:

- A kereskedőt illesse meg az elővásárlási jog, arra a helysége, amelyben üzlete működik. Így hhangzik a lényege a három közül az egyik javaslatnak, a mely ma délelőtt megszületett a bizottsági ülésén. Ezzel még elég kevés idő telt el. Több gondja volt a képviselőknek a bérlő jogainak védelmét szolgáló szabály kidolgozásával. Azt kellett eldönteniük, hogy mikor, milyen feltételek mellett mondhatja fel az ingatlan kezelője a bérlővel a bérleti szerződést. A bizottság végül is emellett foglalt állást, hogy idézem - az ingatlan kezelője az ingatlan privatizálásáig, de legfeljebb 10 évig csak a kisajátításról szóló jogszabályban meghatározott közérdekű célból, illetve a bérlőnek felróható okokból bonthatja fel a bérleti szerződést. és köteles őt kártalanítani. Ha pedig nem az üzlet vezetője nyeri el a szerződéses üzletet, akkor az állami vagyonügynökség köteles kifizetni neki 8 napon belül azt az összeget, amellyel az üzlet értéke az ő szerződése idején növekedett. Mégpedig beruházásai folytán. E kissé talán bonyolultnak tűnő szövegezés, úgy vélik a képviselők, fontos intézkedéseket takar,

(DK.)

s megelőzi taléán azt a bajt, ami a későbbi jogszabály alkalmazása soránléphet fel. Ennek érdekében egyébként a bizottság meghivta erre az ülésre a legfelsőbb bíróság egyik bíróját, akinek minden esetben kikérték véleményét a javaslatokról. Ezekben a percekben is folyik egyébként a munka, hogy hétfőn a parlament plenáris ülésére már a képviselők elé kerüljön a törvényjavalsat.

VÁLASZTÁSI KAMPÁNY 1990.

- A választási előkészületekről és természetesen a jelöltekről, a jelölt állítás eddigi eredményeiről tartott sjtótájékoztatót a FIDES A tudósító Szörényi Péter:

- Több mint ezer jelöltet tud állítani a FIDESZ a helyhatósági választásokon és ezzel elégedettek a szervezet vezetői. Ezt DEUTSCH TANÁS kampányfőnök mondta sajtótájékoztatójukon. Külön öröm számukra, hogy az ország 164 városából 132 helyen sikerült listát állítaniok. Biznak abban is, hogy néhány nagyobb városban így Mosonmagyaróvár, Szegeden, esetleg Sopronban FIDESZ-es jelölt foglalhatja el a polgármesteri bársonyszéket. A budapesti listát egyébként UNGÁR KLÁRA országgyűlési képviselő, közgazdász vaalmint HANKIS ÁGNES író vezeti. A névsort átnevezve egyértelmű, hogy a párt szakértőket akar bejuttatni a fővárosi önkormányzatba csakugy mint azt tette a parlamneti választásoknál. A lista első 15 helyén ugyanis, akik bejuthatnak a bpesti önkormányzatba a szervezet szerint, több közgazdász, jogász és környezetvédelmi szakember található. Többek között RÁBAI ATTILA meteorológus. Midnen esetre a fiatal dmeorkaták ugy szmitnanak, hogy ennél a szavazási formánál jobb eredményt érnek el mint márciusban. Emlékeztetőül akkor 11 százalékot zszereztek meg. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az akkori választások megismétlésének tekintik a mostani voksolást. Hiszen mint ahogy azt DEUTSCH megállapította, most inkább hiteles egyénekre és nem pártokra szavaznak majd az emberek.

A legnagyobb pártok jelöltjeiről szóló hiradásokat természetesnek, sőt szükségesnek vesszük. A következő beszámolóban szereplő szervezet törekvései azonban, egyelőre legalább is, a meglepetés erejével hantak. Zengő Árpád kérdéseire KUKÁCS ATTILA, a Nógrág megyei rendőrfőkapitányság független rendőr szakszervezetének képviselője válaszol.

- Szinte utolsó pillanatban, egy nappal a jelöltlisták lezárása

(DK.)

előtt adtákbe a jelentkezésüket, hogy a független rendőr szakszervezet Salgótarjánban jelölteket indít a választásokon.

- Egyáltalán nem tartjuk magunkat esélytelennek ezen a választáson. Amennyire megismertük itt a pártok programját, illetve a független jelölteknek a megnyilatkozásait azt tapasztaltuk, hogy végső soron azo-pka dolgok, amik a lakosságot foglalkoztatják, talán a mi szempontunkból nem kaptak akkor a hangsúlyt, amit mi indokoltnak vélünk. Ha a parlamentbe a közeljövőbe arról lesz szó, hogy önkormányzati irányítással rendőrség vagy legalább is valamiféle beszólási joga lesz az önkormányzatnak, akkor úgy érezzük, hogy ebben az önkormányzatban helyet kell kérnünk, hiszen ezeket a problémákat alapvetően ezek a szakemberek fogják ismerni és képviselni az önkormányzati testületben.

- Ugye deklaráltatott az, hogy a rendőrség politika mentes szervezet, önök viszont belefolytak most a politikai csatározásokba is, hiszen a választások kapcsán ez is folyik.

- Egyértelmű a politika menetességünk. de azt a szakszervezeti tagok köztöt se vizsgáljuk, hogy valaki valamilyen prtnak tagja-e vagy sem. Itt alapvetően a rendőrök, illetve a rendőrség képviseletéről van szó és az, hogy ők az önkormányzati testületbe remélhetően bekerülnek, mindenképpen a saját lakó környezetük érdekeit fogják képviselni.

- Az államigazgatás hogyan fogadta, hogy egy erő szakszervezete szakszervezete indul? Arról van szó, hogy egy bejegyzett egyesület vagy szervezet indulhat a választásokon. Önök is így indulhattak:?

- Igen ez így van. Az országgyűlési képviselőválasztásokon szakszervezetek nem indíthattak, de a helyi önkormányzati választásokon erre van mód.

(Folytatás a következő oldalon.)

(Déli Krónika)

Hogyan hitelesíthető a "szigorúan titkos" tisztekről szóló lista? Van-e használható technológiája a nyilvánosságra hozatalt kvöetelő SZDSZ-nek? Miért nem esett szó az újságírókról? - Ez lesz a ma esti 8.05-kor kezdődő KÖZVETLEN KAPCSOLAT című műsor egyik témája. A másik a nyugdíjasok esetleges költségvetési támogatása. ---

Egy mai sajtótájékoztatón az eddigi utalásokhoz képest sokkal több szó esett az újságírókról, jogaik és törekvéseik lehetőségéről és értelméről. A Magyar Lapkiadók Egyesületének tájékoztatóján Tordai Júlia vett részt:

- Azt megválaszthatja egy újságírói kollektíva, hogy milyen feltételek közt hajlandó dolgozni, de hogy ki legyen a tulajdonos, azt semmiképpen, - hangsúlyozta a MAGYAR NEMZET körül kialakult vita kapcsán ORBÁN Sándor, a Magyar Lapkiadók Egyesületének főtitkára. Ebből is kitűnik, hogy ez az egyesület a Magyar Újságírók Országos Szövetségétől eltérően, nem az újságírók, hanem a kiadók érdekeit képviseli. Az egyesület 45 tagvállalatának gondozásában jelenik meg az írott sajtó 80 %-a, - tagja a Pallast Lapkiadó, a Hírlapkiadó Vállalat, a Magyar Távirati Iroda és hamarosan belép az egyesületbe a NÉPSZABADSÁG Részvénytársaság, távol tartja azonban magát a REFORM RT. Nehezen akar bennünket a sajtó elfogadni, - panaszkodott a főtitkár. Ennek persze oka van, hiszen az egyesület jogelődje 1987-ben a pártközpont utasítására jött létre, LAKATOS Ernőnek, a KB akkori agit-prop osztály-vezetőjének segédletével. ORBÁN Sándor azonban azt is elmondta, hogy az egyesület már nem sokkal megalakulása után szembe került az akkori kézi vezérléssel, most pedig - érdekvédelmi szervezet lévén - a kiadók, az újságírók és a laptulajdonosok jogállásának mielőbbi tisztázását szorgalmazza, mert szerinte addig olyan vitás kérdésekben, mint amilyen a MAGYAR NEMZET_é is, nem lehet egyértelműen állást foglalni. Addig rendetlenség, zűrzavar lesz a magyar sajtóban. A Magyar Lapkiadók Egyesülete egyébként - mint elhangzott - keresi az együttműködést az Újságíró Szövetséggel és reméli, hogy idővel a két szervezet mégiscsak felveszi a kapcsolatot egymással.

(Déli Krónika)

Két rendkívül hasznos egészségügyi törekvés látszik végre megvalósulni. - A részleteket B.Király Györgyi mondja el.

- A Népjóléti Minisztérium úgy döntött, hogy felkarolja és sjaát égisze alatt népszerűsíti az értelmes kezdeményezéseket. Ezért hívta meg DAJTAI(?) András helyettes államtitkár a mai sajtótájékoztatóra SKULTÉTI Mártát, a győri Egészség Gmk. vezetőjét és GYENE István budapesti testnevelőtanárt. Az asztmás gyerekek szüleinek figyelmét hívnám fel missziójukra, hiszen rengeteg energiával és küzdő szellemmel megáldva verekedtek azért - még az Egészségügyi Minisztérium és a Szociális és Egészségügyi Minisztérium idején -, hogy módszerüket, a gyógyúszást elfogadja és támogassa az egészségügy. A mérkőzés nehézkesnek és hosszúnak bizonyult, hiszen az Egészségügyi és a Művelődési Minisztérium egymásnak passzolta a labdát és a gazda szerepét egyik sem vállalta. Részben az agyonhallgatás, részben az anyagiak miatt, kevés szülő engedhette meg gyermekének a gyógyúszás teljes árú uszodabérletét, pedig az eredmény megdöbbentő: a győri asztmás gyerekek átlagban 540 napot töltöttek kórházban három év alatt, a gyógyúszás hatására ez 51 napra csökkent. Ha hozzáteszem a gyógyszerfogyasztás, az iskolai hiányzások csökkenését, valamint azt, hogy a szülőket nem kell táppénzbe venni, az úszás, mint gyógymód, igazán figyelemre méltó, sőt több annál; hasznos. - Így gondolta a helyettes államtitkár is, hiszen kijelentette, hogy a programot kibővítik s a társadalombiztosításon keresztül, térítik az uszodabérletek árát. - Egy másik betegségről: az epilepsziát sokkal több tévhit és misztikum lengi körül, mint a többi betegséget. Különösen nehéz az epilepsziás gyerekek beilleszkedése. Megalakult az Epilepsziás Gyermeket Gyógyító Alapítvány. Egy másik meghívott JERNEI Judit, a Heim Pál Gyermekkórház Epilepszia Centrumának orvosa elmondta, hogy egy remek diagnosztikai gépet kaptak kipróbálásra, amelyet szeretnének megvenni. A készülék lehetővé teszi a beteg gyermekek otthoni vizsgálatát, kórházba fektetés nélkül. Ha önök támogatják az alapítványt, hozzásegítik a kórházat a műszervásárláshoz, azaz a gyerekek korszerű kivizsgálásához és kezeléséhez. Az alapítvány címe: 1021 Bp. Vörös Hadsereg útja 100. A számlaszám: Magyar Hitelbank RT. 222-18188.

(Déli Krónika)

Régi történet, hogy mi kitalálunk valamit, mások átveszik és meggazdagodnak belőle. Remélhetőleg csak részben hasonlóról szól a következő másfél perc is. - Sós Éváié a szó:

- Az Evoleit(?)-lámpa, amelyről nyilván önök is hallottak már, tipikus megtestesítője a magyar találmányok sorsának. Mert hiába hallottunk róla már évek óta, sőt, néhány kozmetikusnál találkozhattunk is vele, mégsem tudott igazán elterjedni Magyarországon. Nos, a licencet megvásárolták a svájciak, továbbfejlesztették és most Biopton(?) néven kezdte meg világkarrierjét. Az új gyógylámpa egyszerű polarizált fényrel a sejtek regenerálódását gyorsítja, ezért sebek, égési sérülések gyógyításában használják elsősorban, de kiváló hatást értek el izomgörcsök, izomfájdalmak megszüntetésében is. FENYŐ Márta, az evoleit-lámpa egyik feltalálója, egyrészt azért hívta össze a mai sajtótájékoztatót, hogy megismertesse velünk az új lámpát, másrészt pedig, hogy bejelentse az első egészségügyi magánvállalkozást, amely Biopton Gyógycentrum néven kezdi meg működését. A gyógycentrumban működő egészségügyi és kozmetikai kezelés elsősorban a Biopton-lámpára épül, de komplex terápia alkalmazására is lehetőség nyílik, orvosok, gyógykozmetikusok közreműködésével. FENYŐ Márta szeretné, ha annak a 250 ezer lábszárfekélyes betegnek és sok-sok, visszérbántalmakban szenvedők egy részén legalább segíteni tudnának még akkor is, ha a társadalombiztosításnál nem sikerült elénri, hogy a gyógyítás költségeihez hozzájáruljanak.

Sporthírek.---

Időjárásjelentés: ---

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

14 h

Hírek szerint Szíria egy teljes páncélos hadosztályt vezényel Szaud-Arábiába. A Reuter brit hírügynökség nyugati diplomáciai forrásokra hivatkozik. Úgy tudja, hogy a szaudi kormány kérte Szíriát, hogy irányítsa az országba a tízezer katonát és háromszáz páncélost számláló egységet. Asszad elnök már tegnap jelezte, hogy Damaszkusz kész újabb csapatokat küldeni Szaud-Arábiába. Ma a szíriai fővárosba várják Baker amerikai külügyminisztert, aki a szír államfővel folytat megbeszéléseket az öbölmenti válságról.

Nyugati szakemberek támogatják a Satalin-féle szovjet gazdasági reformtervezetet. Ezt SOROS György mondta a MOSZKOVSZKIJE NOVOSZTYI c. hetilapnak adott interjúban. Az amerikai üzletember Rizskov kormányfő és Satalin közgazdász elképzeléseit tanulmányozta a SzU-ban, 12 másik nyugati szakemberrel együtt. Egyikük úgy vélekedett, hogy a mostani szovjet válság sokban hasonlít a lengyelországihoz. Mint mondta, a szovjet kormány elodázza az azonnali, szükséges változtatásokat a gazdaságban. Megfigyelők már korábban rámutattak, hogy ez a Rizskov-kormányzat bukásához vezethet.

A francia államfő Prágában kezd megbeszéléseket. François Mitterrand Vaclav Havel márciusi látogatását viszonzozza. Az utazás jelképes értékű, mert Franciaország és Nagybritannia 1938 szeptemberében írta alá a müncheni egyezményt és ezzel elfogadta Hitler Csehszlovákiával szembeni területi igényeit. Prága kifejezett kívánsága volt, hogy Mitterrand ebben a hónapban látogasson az országba. - A hét végén Thatcher brit kormányfő is Csehszlovákiába utazik.

Romániában a jövő hónaptól a vállalatok elérvezethetik fel nem használt valutakészleteiket. Ezt a román külkereskedelmi bank elnökhelyettese közölte, hozzátéve, hogy ez az első lépés a devizapiac megteremtése felé. A tegnap elfogadott új pénzügyi törvény lehetővé teszi, hogy a román vállalatok valutabevételük 30 %-át megtartsák és saját céljaikra használják fel. A román valutaárverésen a kereslet és a kínálat szabja majd meg az árfolyamot. Hivatalosan

egy dollárért 20 leit fizetnek, míg a fekete piacon mintegy 100 leiért lehet egy dollárt kapni.

Szófiában cáfolják, hogy a jövőben jegyre adnák a húst. Egy tegnapi sajtóértekezleten azt is kijelentették, hogy a kolbászfélékből sem lesz hiány az üzletekben. Ezzel szemben kiderült, hogy a szófiaiak naponta csak 3 dka sajtót és túrót fogyaszthatnak a jegyrendszer bevezetése óta. Cukorból 1 kg-ot, olajból pedig 1 litert kapnak fejé-
ként egy hónapra. Azt még nem tudni, hogy mosóporból, amelyet szintén csak jegyre osztanak, mennyit kapnak majd a bolgár főváros lakói.

- o -

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

15 h

Eduard Sevardnadze azt mondta, hogy a szovjet-nyugatnémet szerződés újszerűen közelíti meg a két ország biztonságának kérdéseit. A külügy-
miniszter a szerződés parafálásának ceremóniáján hangsúlyozta, hogy az egyebek között kizárja a fegyveres erő alkalmazását egymás ellen és katonai segítség nyújtását a támadó félnek. Úgy értékelte, hogy az egyezmény minőségileg magasabb szintre emeli a két ország együtt-
működését. - Válaszbeszédében Genscher nyugatnémet külügyminiszter a németek felelősségére emlékeztetett és reményét fejezte ki, hogy az együttműködés segíti a változások meggyorsítását a SzU-ban.

A francia államfő Prágában kezd megbeszéléseket. -- (Ism.) Az utazás jelképes értékű, mert Franciaország és Nagybritannia 1938 szeptembe-
rben írta alá a Müncheneri egyezményt és ezzel elfogadta Hitler Cseh-
szlovákiával szembeni területi igényeit. --(Ism.)

Hírek szerint Szíria egy teljes páncélos hadosztályt vezényel Szaud-
Arábiába. --(Ism.) - Ma a szíriai fővárosba várják Baker amerikai
külügyminiszterta, aki a szír államfővel folytat megbeszéléseket az
öbölmenti válságról.

Lettország egyik támaszpontján szakértőket képeznek ki az iraki haditengerészet számára. Ezt a lett hírgyűökség jelentette és idézte a Riga melletti támaszpont parancsnokhelyettesét, aki szerint az irakiak első sorban védelmi jellegű kiképzést kapnak és hajók karbantartására oktatják őket. A tiszt hangsúlyozta, hogy a támaszponton soha nem tanítottak és most sem tanítottak tengeri harccsztatot. Az irakiak jelenlétét a lett külügyminisztérium is elismer-
te és a helyi TV filmfelvételeket is mutatott az iraki szakértők kiképzéséről.

Nyugati szakemberek támogatják a Satalin-féle szovjet gazdasági reformtervezetet. Ezt SOROS György mondta a MOSZKOVSZKIJE NOVOSZTYI c. hetilapnak adott interjúban.-- (Ism.)

- 0 -

KOSSUTH-adó

16 h

DÉLUTÁNI KRÓNIKA

- A műsorvezető-szerkesztő Ónódy György, a bemondó Váradi Klári.
A tartalomjegyzék.--

Részletes jelentéseink:

- Ma aláírták a szovjet-német szerződést. A ceremónián a két ország külügyminiszterei beszédet mondtak. Izbéki Gábor tudósította:

- Az egyesült Németország SZÜ-vel való kapcsolata több lesz, mint a szovjet-NSZK és a szovjet-NDK kapcsolat egyszerű összege. Így kommentálta Genscher nyugatnémet külügyminiszter azt a szerződést, amely a jószomszédságról, a partneri viszonyról és az együttműködésről kötöttetett ma Moszkvában. Genscher szerint ez már a XXI. századba vezet a két országot, amikor az egymás iránti felelősség, a bizalom és az együttműködés lesz rájuk a jellemző. A szerződés kimondja, hogy a SZÜ és Németország nem támad egymásra, azonnal konzultálnak mindkettőjüket érintő válság esetén és legalább évente egyszer csúcstalálkozót tartanak. A kommentárok szerint a szerződés szelleme és szándéka kiemeli a szovjet-német viszonyt minden más hasonló kapcsolat közül és arra utal, hogy a századvégen és a következő évezred esetén, ha a békés viszonyok fennmaradnak, akkor az

egyesült Németország lesz a SzU legfontosabb európai partnere.

Nyugati szakemberek támogatják a Satalin-féle szovjet gazdasági reformtervezetet. Ezt SOROS György mondta.--(Ism.)

- Ma délelőtt HABSBERG Ottó sajtóértekezleten ismertette azt a jelentést, amelyet az Európa-tanács Magyarországgal foglalkozó csoportjának elnökeként dolgozott ki. Hallgassák meg Baracs Dénes tudósítását:

- Ezt a jelentést, amely a 12 országban megválasztott Európa-parlament minden irányzatához tartozó képviselők véleményét összegezve, modell értékűnek tekinti a magyarországi békés rendszerváltást, júliusban már elfogadta a parlament politikai bizottsága, méghozzá e gyhangúlag. Délután a testület plenáris ülésen vitatja meg a HABSBERG-jelentést. A határozati javaslat, amely a képviselők elé kerül, az Európai Közösség és Magyarország közötti további közlekedést sürget azzal, hogy annak megkoronázását egyszer Magyarországnak a közösséghez való csatlakozása jelenti majd.

Néhány hír az öbölből:

Hírek szerint Szíria egy teljes páncélos hadosztályt vezényel Szaud-Arábiába.--(Ism.) Az öböl térségébe vezényelt amerikai csapatok főparancsnoka szerint jelentős késésben vannak az egységek telepítésével. Mint Schwarzkopf ? tábornok egy amerikai lapnak elmondta, a katonai felvonulás tervezett mértékének eléréséhez még legalább két hónap szükséges.

Románia után Havanna is cáfolta, hogy megsérti az Irak elleni gazdasági embargót.

Egy jelentés Bécsből:

Magyarország és Csehszlovákia közös javaslatot terjesztett elő az egyik kulcsproblémáról a bécsi haderő csökkentési tárgyalásokon. Budapest és Prága indítványozta, hogy a tárgyalat öt fegyverzet-kategóriában az egyes államok legfeljebb az összes fegyverzet-mennyiség egyharmadával rendelkezzenek.

Farkas Géza pekingi beszámolója az észak-koreai elnök meglehetősen rejtélyes, meg nem erősített, nem kommentált, mégis valószínűnek

látszó kínai látogatásáról:

- Hitelt érdemlő pletykák szerint a szovjet-délkoreai közeledésről tárgyal Kínában Kim Ir Szin északkoreai elnök. Meglehet tehát, hogy Tahajasszin Ramadan és Henry Kissinger után újabb rejtélyes, a kínai tömegtájékoztatás által diszkréten kezelt látogatója van Kínának. A végső soron délkoreai kormánykörökből származó információt, miszerint Kim az északkelet-kínai Shengjang ?? városában tárgyal vagy már tárgyalta is Csiang Ce-min kínai pártfőtitkárral, a kínai külügyminisztérium szóvivője ma sem megerősíteni, sem cáfolni nem tudta. A .. CHINE MORNING POST c. hongkongi lap mai számában azt írta, hogy Kim a szovjet-délkoreai közeledés ügyéről tárgyal, ui. Phenjanban alighanem megneszelték, hogy Délkorea diplomáciai kapcsolatra kíván lépni a SzU-val. A kínai külügyminisztérium szóvivője, amikor egy újságíró azt az értesülését közölte vele, hogy ma reggel a pekingi pályaudvaron látták Kimet, csak annyit mondott, hogy no comment, vagyis nem kíván kommentárt fűzni hozzá. Északkorea pekingi nagykövetsége egész egyszerűen hamisnak minősítette a hírt.

- Egy másik államfői vizit:

A francia államfő Prágában tárgyal. --(Ism.)

- Egy csehszlovák miniszter halálának rejtélyes körülményeiről hallják Forró Evelynt:

- A CS belügyminiszter cáfolta, hogy fontos iratok tűntek volna el akkor, amikor a szövetségi külkereskedelmi miniszter Braziliában infarktuszban meghalt. Prágában ui. olyan hírek terjedtek el, hogy a miniszter íróasztalának fiókja fel volt feszítve, ráadásul a halál körülményeit is rejtélyesnek tartják. Az a hír is járja, hogy valójában nem is infarktus okozta ahalált. Ezt arra alapozzák, hogy Braziliából egyelőre nem küldték el Prágába a boncolás jegyzőkönyvet. Ezt különben most hivatalosan is kérték. Hogy a pletykákat eloszlassák, bejelentették, hogy Stračar holttestét itthon is felboncolták és az eredmény a hónap végére várható. A CS belügyminiszter szerint egyáltalán nem meglepő, hogy mindenféle hírek terjednek, ha egy politikus hirtelen meghal, még hozzá külföldön.

Szófiában cáfolják, hogy a jövőben jegyre adnák a húst. Ezzel szemben kiderült, hogy a szófiaiak naponta csak 3 deka sajtot és túrót

fogyaszthatnak a jegyzrendszer bevezetése óta.--(Ism.)

- Ma elkezdődött az amerikai gázgránátok elszállítása az NSZK területéről, jelenti Bernát György:

- A miesaui gyűjtőhelyről egy északnémet kikötőbe szállítják az NSZK-ban eddig tárolt 102.000 amerikai gázgránátot. Az első 15.000 ilyen lövedék ma reggel vonaton érkezett az északnémet Nordenham kikötőbe.--A különleges konténerekbe csomagolt gránátokat speciális hajók viszik majd a Csendes Óceáni Johnston-atollra egy amerikai megsemmisítő üzembe. A Sárkány fedőnevű akciót példátlan biztonsági intézkedéseiben több, mint tízezer katona, rendőr vigyázta a sínek környékét, a hidakat és felüljárókat. A fél Németség áthaladószerelvény útvonalát többször átvizsgálták, nincsenek-e ott veszélyes tárgyak. Ahol a vonatok elhaladtak és elhaladnak, szüneteltetik a légierő tevékenységét, leállították, leállítják a mélyrepüléseket. Minden szállítmányt külön vegyvédelmi szerelvény kísér. Szept.20-án nem lesz már vegyi fegyver a szövetségi köztársaság területén.

- Hazai jelentések:

A földművelésügyi minisztérium megtiltotta, hogy az államközi szerződéseken felül bárki gabonát adjon el, ill. vigyen ki külföldre. Az utóbbi időben ui. magánforgalomban, főként nem magyar állampolgárok rendszeresen nagyobb mennyiségű gabonát szállítanak ki az országból.

- Budapesti bűnügyi tudósítás. Az aluljárók bűnügyi krónikása Szilágyi Gabriella:

- Mellbe szúrtak a Marx téri aluljáróban egy 38 éves foglalkozás nélküli hajléktalan férfit, akit súlyos, életveszélyes sérülésekkel szállítottak kórházba. Az öreg becenévre hallgató, lakás nélküli embert ezekben a percekben tudta csak a rendőrség kihallgatni. Elmonda, hogy ma éjjel kissé részegen ment az aluljáróban, amikor minden indok és előzmény nélkül egy hat-nyolc fiatalból álló csoport két tagja lefogta karjait, s harmadik társuk beleszúrt. Az aluljáróban ugyan többen tartózkodtak, de senki se avatkozott közbe, sőt a már földön fekvő, vérző férfinak sem segítettek. A rendőrség kéri, hogy aki látta az esetet, jelentkezzen a 07-es telefonszámon, mert a csoport tagjai feltehetően a többi, aluljáróban közlekedőt is veszélyeztetik. - A Blahat Luja téri aluljáróban négy-öt 15 év körüli fiú egy velük egykorú tanulót fogott közre és ezer forintját elvette.

Jövő kedden adják át az M-1-es autópálya újabb 22 km-es szakaszát, noha az eredeti tervek szerint csak másfél hónap múlva kellett volna végezni a munkákkal.

- o -

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

17 h

Eldőlt, hogy az NSZK 12 milliárd márkával járul hozzá a szovjet csapatok kivonásához a keletnémet területekről. Bonn ezen felül öt évre szóló kamatmentes hitelt is nyújt Moszkvának 3 millilárd márka értékben. Mindezt Waigel bonni pénzügyminiszter jelentette be azzal, hogy a megállapodás parafálásra kész. A 12 milliárd márka egy része a szovjet katonacsapadok lakásainak építésére jut, másik része a kivonáshoz és a szállításhoz adott segítség, 200 milliót pedig a katonák átképzésére szánnak.

Irak kisajátította az elűzött kuvaiti uralkodó család és kormány összes tagjának vagyonát. Bagdadban közölték, hogy a kuvaiti vezetés minden ingósága és ingatlana Kuvaitban vagy külföldön ezentúl az iraki kormány tulajdonát képezi. A rendelkezéshez hozzátették, hogy Irak saját jogai megsértésének tekintené, ha az említett javak fölött bárki rendelkezni próbálna.

A NATO főtitkára varsói látogatásán igyekszik megnyugtatni a lengyeleket, hogy a nyugat az új európai biztonsági rendszerből a SzU-t sem akarja kihagyni. A lengyel kormány ui. aggódik, hogy az Északatlanti Szövetség esetleg ütköző zónának minősíti a volt szocialista országok területét és az európai biztonsági övezet határát az Odera-Neisse vonalon, a lengyel-német határon húzza meg. Manfred Wörner NATO-főtitkár Skubiszewski külügyminiszter meghívására érkezett Lengyelországba, de fogadja majd őt Jaruzelski elnök, Mazowiecki kormányfő, valamint a lengyel nemzetvédelmi miniszter.

Magyarországnak és Csehszlovákiának közös javaslatot terjesztett elő az

egyik kulcsproblémáról a bécsi haderő csökkentési tárgyalásokon. Budapest és Prága indítványozta, hogy a tárgyalókat öt fegyverzet-kategóriában az egyes államok legfeljebb az összes fegyverzet-mennyiség egyharmadával rendelkezhessenek. GYARMATI István, a magyar tárgyaló küldöttség vezetője a javaslat benyújtása után kifejtette, aggasztó, hogy a legfontosabb kérdésekben még mindig nem történt áttörés a bécsi haderő-csökkentési tanácskozáson. A diplomata hangsúlyozta, hogy a közös magyar-csehszlovák indítvány éppen a lényegi előrelépést szeretné gyorsítani.

A földművelésügyi minisztérium megtiltotta, hogy az államközi szerződéseken felül bárki gabonát adjon el, ill. vigyen ki külföldre. az aszálykárokon kívül azzal indokolják a döntést, hogy az utóbbi időben magánforgalomban, főként nem magyar állampolgárok rendszeresen nagyobb mennyiségű gabonát szállítanak ki az országból. A szaktárca éppen ezért a vámvizsgálatok megszigorítását is kérte. A kiviteli korlátozást egyúttal kiterjesztették az un. keveréktakarmányokra is, amelyek szintén sok gabonát és gabonaőrleményt tartalmaznak.

KOSSUTH ADÓ

ESTI KRÓNIKA

18.00 h

- A mikrofonnál: Nej György.
- Tartalomjegyzék: ---

Gorbacsov szerint még az idén meg lehet rendezni a hivatalos szovjet-amerikai csúcstalálkozó Moszkvában. - Izbéki Gábor jelentkezik:

- A szovjet elnök fotózáskor tett megjegyzését még csak a nagy világ-hírügynökségek tették közzé, a TASZSZ-on mindennek nyoma sincs. Hosszú elemzéseket olvashatunk ugyanakkor Baker és Sevardnadze találkozójáról, illetve a hagyományos fegyverek csökkentésének lehetséges mértékéről, sok konkrétum ezekből nem derül ki, csupán annyi, hogy mindkét fél úgy látja, hogy a megegyezés lehetséges. Gorbacsovnál a gazdasági együttműködés kérdései kerültek előtérbe, mert hogy ezen a találkozón ott volt Mosbacher amerikai kereskedelmi miniszter is, aki ma a kievi pályaudvar közelében bemutatta a sajtónak az első moszkvai-amerikai kereskedelmi központot, amihez egy Rediston-hotel is tartozik, a névhez illő, rendkívül magas árakkal. Igaz, ez nem is a kelet-európai, hanem a várhatóan érkező amerikai vállalkozóknak és utazó üzletembereknek készült. A szovjet-amerikai politikai kapcsolatok látványos javulása ellenére a kereskedelem ugyanilyen rakéta gyorsaságú fejlődésére nem lehet számítani. Az amerikai miniszter megismételte, hogy ehhez továbbra is szükség van a szabad utazásokról rendelkező törvényre, amihez - és ez már a tudósító megjegyzése - a szovjetek, elképzelhető, hogy amerikai technikai segítséget is kérnek, ugyanis ma a 290 milliós SZU-ban évente csupán 2 millió útlevelel kinyomtatására képesek, és azonnal kellene 10 milliárd rubel a törvény egyéb technikai következményeinek a finanszírozásához. Ami a távlati terveket illeti, a SZU elsősorban olajkutató, -fúró és feldolgozóipari berendezéseket és technológiát szeretne vásárolni a Tengerentúlon. És mivel Washington szeretné megszüntetni a közel-keleti olajfüggőségét, még szovjet olaj vásárlása is szóba jöhet cserébe. Az élelmiszer és könnyűipari együttműködés a héten két Pizza-Hut étterem megnyitásával bővült. Ám a SZU-nak, amely ugyan a világ legtöbb traktorát gyártotta, most ugyanolyan szüksége van az amerikai mezőgazdasági gépekre, vagy azok terveire, mint a 20-as években volt.

(Esti Magazin)

A szovjet és az amerikai külügyminiszter elsősorban a bécsi haderőcsökkentési tárgyalásokkal foglalkozik újabb moszkvai megebeszélésein.---

A bécsi fegyverzetcsökkentési tárgyaláson közös magyar-csehszlovák javaslatot terjesztettek elő. ---(Ism.)

Strassbourghban készített itnerjút Baracs Dénes HABSBERG Ottóval...

(Folytatás a következő oldalon...)

- Strasbourgban készített interjút Baracs Dénes HABSBERG Ottóval, aki jelentést terjesztett Magyarországról az Europa-parlament elé:
- Magyar nótával, magyar zenével kezdődött ma délután Strasbourgban az Europa-parlament délutáni ülése. A táncosok a Nürnberg melletti Kastlból érkeztek ide, HABSBERG Ottó meghívására, mintegy bevezetőjeként annak a vitának, amelyet az Europa-parlament a magyar kérdésről rendezett a HABSBERG Ottó által szignált jelentés alapján. HABSBERG Ottó képviselővel, európai képviselővel beszélgetünk itt az Europa-parlament folyosóján, közvetlenül a magyar vita előtt. Képviselő úr, az Ön által készített jelentés milyen körülmények között és miért született meg?

HABSBERG: - Nézze, azért történik, mert mi rendszerint, amikor egy tárgyalásra van kilátás, leszögezzük azokat az alapelveket, amelyeknek a bázisán a közösség tisztviselői tárgyalnak. Ez így történt Lengyelországgal pár hónappal ezelőtt és amióta most a lengyel dolgot elintézték, én mindig azt sürgettem, barátaimmal együtt - mert azt szeretném aláhúzni, hogy én az ugynevezett Európai parlament magyar országgyűlési delegációnak vagyok a tagja, most heten vagyunk, bocsánatot kérek, tizenketten vagyunk, mi egy egységet képezünk és az a szép, hogy minden pártból van valaki, csak a szélsőséges kommunisták nincsenek, mert túl kicsiny a csoportjuk és a szélső jobboldal sincs képviselve, egységet képeztünk és akkor mindig azt sürgettük, hogy minél előbb legyen egy ilyen rezolúció és egy ilyen jelentés Magyarországról is.

-

- Eldőlt, hogy az NSZK 12 milliárd márkával járult hozzá a szovjet csapatok kivonásához keletnémet területekről.

Bonn ezen felül öt évre szóló kamatmentes hitelt is nyújt Moszkvának 3 milliárd márka értékben. (Ism.)

- Genscher külügyminiszter ma délelőtt Moszkvában parafálta a jószomszédi viszonyról és együttműködésről szóló szovjet-nyugatnémet szerződést, délután pedig már Bonnban beszélt az újságírók előtt. A sajtótájékoztatón ott volt Bernát György is:

- Meg kellett győznünk a szovjet vezetést, hogy a német egységgel semmit sem veszít, viszont sokat nyer, hogy a két német állammal fenntartott kapcsolata összegezve is kevesebb, mint az a viszony,

amit Németországgal és Nyugat-Europával kialakíthat. Így foglalta össze Genscher külügyminiszter több mint hét hónapos, mostanra sikeres erőfeszítéseinek lényegét. A most parafált, tehát szövegezésben lezárt szerződéssel és a szerinte nyolc-tíz napon belül elkészülő többivel minőségileg új színvonalra jutnak a német-szovjet kapcsolatok. Az együttműködésnek eddig is volt néhány kedvező vonása, de árnyékot vetett rájuk a megosztottságból fakadó sok probléma, mondta Genscher. Most ezek eltűnnek, úgy látja akülgyminiszter, a német-szovjet különleges együttműködés a keleten ugyanolyan lesz, mint a német-francia együttműködés a nyugaton. Ezt értelmezve azt jelenti, hogy egykori halálos ellenségekből a földrész sorsát jelentősen befolyásoló partnerek lehetnek.

(Genscher hangja:) - das vereinigte Deutschland eine Politik des guten Beispiels geben möchte - Az egyesült Németország a jó politika példáját kívánja mutatni abban a reményben, hogy azt mások is követik. Genscher kijelentette azt is, hogy a németek tudatában vannak, jelentősen megnő országuk európai súlya. Most a földrész többi állama azt figyeli, mit kezd Németország ezzel a kétségtelenül nagy erővel. Eből a súlyból nem akarunk nagyobb hatalmat teremteni, hanem vállalni kívánjuk a belőle fakadó nagyobb felelősséget, mondta Genscher. A nagyobb felelősség azt is jelenti, hogy serkenteni kell az egység felé haladó Európai Közösséget, még aktívabb szerepet kell vállalni a biztonsági és együttműködési folyamatban, a német politikát az európai békével kapcsolatos megnövekedett felelősség határozza meg, fogalmazott Genscher.

Genscher: - Unsere Verantwortung bedeutet unsere Verantwortung zu erkennen für die Entwicklung in Mittel- und Osteuropa - A nagyobb felelősség azt is jelenti, hogy el kell ismernünk a közép- és kelet-európai fejleményekkel összefüggő nagyobb felelősségünket. Nem akarjuk, hogy Európát most a szociális különbségek fala ossza két részre, miután leomlott az ideológiai ellentétek fala és a valódi, amely kőből épült. Így beszélt Genscher külügyminiszter a mai sajtótalálkozón.

- A nyugatnémet kancellár óvott attól, hogy az összes európai demokratikus államot fölvegyék a Közös Piacba.

Helmut Kohl kijelentette, hogy a közösségnek kevés országra kell korlátozódnia, különben csupán vámúnió marad és a politikai egységfolyamat is megreked. A politikus egy nemzetközi konferencián nyilatkoztott az NSZK-ban. Ugyanezen a fórumon ez el ellentétes véleményt fejtett ki az Európai Gazdasági Közösség bizottságának alelnöke. Martin Bange-

mann kijelentette, hogy a Közös Piacnak minden európai demokratikus állam előtt nyitva kell állnia, a belépőknek azonban először a belső piacot kell megteremteniök és új tagot legkorábban csak három év múlva lehet felvenni.

- Úton van Amerikába a magyar köztársasági elnök.

GÖNCZ Árpád a Központ a Demokráciáért nevű intézet meghívásának tesz eleget és díszelőadóként részt vesz az amerikai alkotmány 200. évfordulója alkalmából tartandó ünnepségeken.

Részletes hazai beszámolóink. --

(folytatás a következő oldalon)

(EK)

- Részletes hazai beszámolóink:

- Jelenleg is tart a kormány ülése. Jóval több mint 10 témáról tárgyalnak a testület tagjai. - Tudósítónk Bánkúti Gábor az eddig meghozott döntésekről számol be.

- A kormány késő estig tartó ülésén eddig foglalkozott a különleges eljárással megállapított és kitüntetésekkel járó nyugdíjakkal, az NDK kiválásával a VSZ-ből és amagyar képvislettel a nemzetközi valutaalap közgyűlésén. Nyugdíj ügyben arra a megállapításra jutott, hogy a többi állampolgártól eltérő nyugdíjak folyósítására nincs jogalap. A kérdés törvényes szabályozást igényel. A minisztertanács várhatóan októberben terjeszti javslatát a parlament elé. A magyar kormány kifejezte egyetértését, hogy a NDK még megszűnése előtt, október 2-án kiváljon a VSZ-ből és megállapította, hogy emiatt a VSZ eredeti céljai még anakronisztikusabbá váltak. A kilépéssel kapcsolatos katonai és gazdasági kérdésekről további érdemi konzultációkat kell folytatni. Döntöttek, hogy Magyarországot Botos Katalin pénzügyi államtitkár képviseli a Valutaalap szeptember 25-i közgyűlésén Washingtonban. A magyar küldöttség azt az álláspontot képviseli majd, hogy az átalakuló kelet- és közép-európai országok reformfolyamataik véghez viteléhez kapjanak segítséget. A kelet-európai kereskedelem rendszerének összeomlása, az áttérés a konvertibilis elszámolásra, az olajellátás gondja csak súlyosbítja a nehézségeket. Ezek miatt is szükség van segítségre. Kérni fogja küldöttségünk, hogy a közműrendszer, az ugynevezett infrakstruktúra rendkívüli elmaradottságának felszámolása érdekében Magyarország részesüljön világbanki finanszírozási támogatásban. Ugyancsak délután döntött a kormány, hogy a környezetvédelmi minisztériumon belül hozzák létre a természetvédelmi hivatalt. A Minisztertanács ülése még tart.

- A Földművelésügyi minisztérium megtiltotta, hogy az államközi szerződéseken kívül bárki gagonát adjon el vagy vigyen ki külföldre. (Ism.)

(EK)

- A SZDSZ felszólította Antall József miniszterelnököt, hogy kezdeményezze külügyminiszterének lemondását. - A legnagyobb ellenzéki párt elnöke és parlamenti csoportjának frakcióvezetője nyílt levelében azt írja, hogy Jeszenszky Géza nem alkalmas arra, hogy összehangolja a kormány és a szabaddemokrata ellenzék külpolitikai elgondolásait és magatartását. Erre a következtetésre a külügyminiszter keddi, parlamenti megnyilatkozása után jutottak, amikor Jeszenszky Géza az SZDSZ szerint újból kétségbe vonta valamennyi ellenzéki párt elkötelezettségét a kereszténység által képviselt erkölcsi értékek, a nemzeti célok és érdekek valamint a polgári demokrácia és a szabadelvűség mellett.

VÁLASZTÁSI KAMPÁNY 1990'

- Természetesnek tekinthető, hogy az ellenzék követelése a Jeszenszky-ügy is szóba került a kereszténydemokrata néppárt délutáni sajtótájékoztatóján. Erről külön közleményt adott ki a párt. Természetesen az egyéb témákat is összefoglalja Horváth Katalin.

(folytatás a következő oldalon)

(Esti Magazin)

- A Kereszténydemokrata Néppárt a gazdasági élet átalakulásának ütemét lassúnak tartja, ezért sürgetni fogja a kormányt és a törvényhozást a folyamat meggyorsítása érdekében. A párt véleménye szerint a jelenlegi gazdasági helyzetből az egyetlen kivezető út a privatizáció, és ebbe a lakosság széles körét be kell vonni úgy, hogy esélyegyenlőséget kell biztosítani a magyar vállalkozónak a külföldi tőkével szemben. Javasolják az adórendszer teljes megújítását is. Mint mondták; szükség van egy vállalkozásbarát adórendszerre, valamint az adókulcsok mérséklésére. Ez utóbbi esetében az állam adóbevételei is gyarapodnának. A költségvetés kialakításál pedig figyelembe kell venni, hogy csak a megtermelt jövedelmek oszthatók szét. A jelenlegi infláció mind a lakosság, mind a gazdálkodók részéről elfogadhatatlan. A lakosság jelentős részének életszínvonala pedig már tovább nem csökkenthető. A sajtótájékoztató elején egyébként meghallgathattuk a Kereszténydemokrata Néppárt állásfoglalását a JESZENSZKY Géza külügyminiszter beszéde nyomán kialakult helyzetről. Egy részlet a párt közleményéből: "Döntse el a közvélemény, mely pártok képviselik az európai keresztény, humanista eszményeket. Hangsúlyozzuk, hogy semmilyen érték tekintetében nem állítjuk, hogy kizárólagos képviselők lehetnénk. Ilyen igénnyel nem léptünk fel sohasem. Kormányunk külügyminisztere egyébként azt állította, hogy ezeket az értékeket összességében képviselik a kormánypártok, amellyel, kizárólagosság igénye nélkül, egyet kell értenünk és mindezeket az értékeket hitelesen kívánjuk képviselni, - melyet jelöltjeinktől is elvárunk."

-
Állítólag az újságírók kezdeményezésére délelőtt eszmecserét rendezett a Magyar Szocialista Párt. - SZEKERES Imre országos titkár a jelöltállítás eddigi eredményeit foglalja össze Pap Ágnesnek:

- Az ország 3200 választókörzetéből hányban lesz jelen az MSZP?
- (SZEKERES) A tízezernél nagyobb városokban természetesen mindegyikben, listával is, és döntő mértékben egyéni jelöltekkel is. Az ennél kisebb településeken az információk azért még nem teljesek, hiszen nagyon sok településről van szó, de több mint 50 %-ában biztosan sjaát pártjelölt lesz. De ehhez hozzá kell tenni, hogy ezeknek

(Esti Magazin)

a településeknek a nagy részében nem pártok állítanak jelölteket, hanem helyi polgári körök, kezdeményezések, sportegyesületek.

- A másik 50 %, az pedig a támogatottak.
- Vagy támogatottak, vagy nem vagyunk politikailag jelen, - mert természetesen van ilyen település is -, vagy pedig független jelöltet támogatunk.
- A másik 50 %-ból mennyi az, amelyik a támogatottaké?
- Körülbelül felére becsülöm, tehát annak a felére becsülöm, hogy ott is vannak ilyen, általunk támogatott jelöltek.
- Minek tulajdonítja, hogy csak az ország 50 %-ában, a választókerületek 50 %-ában tudtak jelölteket állítani?
- Hát itt a tízezernél kisebb települések 50 %-áról van szó. Ott általában nem vagyunk jelen, mint politikai pártszervezettel, - hozzátegyem: a többi párt sem -, ott független jelöltek, különböző egyesületek jelöltjei dominálnak.
- És a tízezernél nagyobb lélekszámú településeken, ott körülbelül milyenek voltak az erőviszonyok?
- Hát azt hiszem, hogy abban az első három, vagy négy pártban vagyunk, amelyik az egyéni körzetek döntő részében jelöltet tudott állítani.
- Milyen a kapcsolatuk az MSZP-vel?
- Szervezet-kapcsolatunk nincs, természetesen ez nem zárja ki, hogy egy-egy községben, vagy településen - mint ahogy más párttal is - adott esetben legyenek közös jelöltek, vagy támogatják a mi jelöltünket

VÁLASZTÁSI KAMPÁNY 1990.

-

Újabb három megyei napilapot adott el a Szocialista Párt. - Az osztrák Sanders cég 40-40 millió Ft-ért vette meg a PETŐFI NÉPÉ-t és a BÉKÉS MEGYI NÉPÚJSÁG-ot, a szegedi DÉL-MAGYARORSZÁG című lap pedig 56 millió Ft-ért kelt el. Ennek új tulajdonosa az azonos nevű, korlátolt felelősségű társaság lett. A mostani szerződéskötésekkel elkelt az a 11 megyei napilap, amelyek megvételére a közelmúltban hirdetett pályázatot a Szocialista Párt. Az üzleti tranzakcióból az MSZP 530 millió Ft-hoz jutott, amit - POLGÁR Viktor pártszóvivő megfogalmazása szerint - felajánlanak a közjó javára.

- Befejezte munkáját az országgyűlés alkotmányügyi, törvényelőkészítő és igazságügyi bizottsága. Hétfőn a parlament tárgyalhatja az un. előprivatizációs törvényjavaslatot. A szó Kegyes Csilláé:

- Átlépett az utolsóelőtti akadályon is az un. előprivatizációs törvény, amelyet még jó másfél éve a NÉMETH-kormány dolgozott ki és akart beterjeszteni a parlament elé. Azóta, mint azt a Központi Statisztikai Hivatal felmérése kiderítette, már csak nyolc-kilencezer üzlet esik bele az un. előprivatizálás kategóriájába, szemben a nyár elején számított még 50-55.000 kereskedelmi és vendéglátóipari egy-séggel. Mindezek tudatában érthető az a feszített tempó, amely ma a bizottság munkáját jellemezte. Délig még úgy nézett ki, minden rendben halad. Igaz, mindössze három javaslatban egyeztek meg a képviselők, amikor azonban eljutottak a törvényjavaslat 12. paragrafusaának tárgyalásához, úgy nézett ki, megreked a vita. Ez ugyan is kimondja, hogy a nem állami tulajdonban álló ingatlanban működő üzletet csak az ingatlan tulajdonosának hozzájárulásával lehet értékesíteni. Ebbe a szabályba azonban nem tartoznak bele a hamarosan működni kezdő önkormányzatok. Márpedig a privatizáció alá eső üzletek jelentős többsége, 80 %-a jelenleg tanácsi kezelésben van. A Szabad Demokraták Szövetsége részéről ekkor úgy ítélték meg, hogy nem lehet folytatni a vitát. Egy órás szünet után azonban az ipari és kereskedelmi államtitkárhelyettes, s a Magyar Demokrata Fórum bizottsági tagjai új javaslatot terjesztettek a képviselők elé. Ezt aztán a bizottság tagjainak többsége elfogadta. A bizottság tehát ma befejezte munkáját. Az előprivatizációs törvényjavaslat hétfőn az országgyűlés plenáris ülése elé kerül.

Ismét külföldi jelentések.

- Prága vendége Mitterrand elnök. A tudósító Forró Evelyn:

- Csehszlovákia Kameruntól és Gabontól szeretne olajat vásárolni és ehhez Franciaország közvetítését kéri. Ez a délben kezdődött csúcstalálkozón hangzott el. François Mitterrand és Vaclav Havel a himnuszos, 21 díszlövéses protokoll után nyomban tárgyalóasztalhoz ült és sorra vette az együttműködési területeket. Nem véletlen, hogy a CS fél éppen az energiaproblémát hozta szóba, hiszen az irakiakkal szembeni bojkott miatt ez a legégetőbb kérdés. Calfa kormányfő azt is megemlítette, hogy jó lenne együttműködni az atomenergetikában. A

gazdasági ügyekkel foglalkozó miniszter, Dlouhý a francia vállalatok intenzívebb jelenlétét sürgette. A tárgyalások eredményeként egyébként aláírták a két ország beruházásvédelmi megállapodását. Szó volt a világpolitikáról is. Ezzel kapcsolatban a CS elnök azt a kívánságát fejezte ki, hogy a helsinki konferenciának Prágában legyen a titkársága. A két elnök kifejtette elképzelését az egységes Európa modellről. A megbeszélés után az ünnepi ebéd következett a feleségek és a kíséret tagjainak jelenlétében. Mitterrand kora délután találkozott Alexander Dubcekkal, a parlament elnökével, majd beszédet mondott a csehszlovák törvényhozásban. Eredetileg a jövő hétre tervezték a nyári szünet utáni parlamenti ülésszakot, de a francia államfő látogatása miatt megváltoztatták a programot és már mára összehívták a két kamarás együttes ülést.

Hírek az öbölből:

Irak kisajátította az elűzött kuvaiti uralkodó család és a kormány összes tagjainak vagyonát.

Bagdadban közölték, hogy a kuvaiti vezetés minden ingósága és ingatlana Kuvaitban vagy külföldön ezentúl az iraki kormány tulajdonát képezi. A rendelkezéshez hozzátették, hogy Irak saját jogai megsértésének tekintené, ha az említett javak fölött bárki rendelkezni próbálna.

- A szaudi hírügynökség szerint több iraki városban Szaddam Husszein megdöntésére fölszólító röplapokat terjesztenek.

A kiáltványokat írógépen készítették és szerzőik azzal vádolják az iraki elnököt, hogy tömegesen gyilkolja meg az ország fiait és megalázza a népet. A röplap hangsúlyozza, hogy az iraki népnek nincs köze Kuvait bűnös lerohanásához és az ország érdekében minél előbb meg kell szabadulni Szaddam Husszeintől.

Pekingben tagadják, hogy az idén több, mint ötszáz halálos ítéletet hatottak végre bűnözőkön Kínában. Ezt korábban az Amnesty International emberi jogi nemzetközi szervezet állította. Pekingben a külügyminisztérium szóvivője az ország belügyeibe való beavatkozásnak minősítette a jelentést.

Előzetes bejelentés nélkül Bagdadban kezdett tárgyalásokat J.Arafat. Az iraki hírügynökség beszámolt arról, hogy a PFSZ vezetője és T.Aziz

külgyminiszter az öbölmenti válságról tanácskozott, amely szerintük az amerikai és a cionista jelenlét miatt fenyegeti az arab nemzet biztonságát. Jasszer Arafat Ammanból érkezett Bagdadba.

Ismét itthonról:

- Várhatóan november végén, december elején veszik föl Magyarországot az Europa-tanácsba. A szervezet emberi jogi bizottsága tegnap három napos tnaácskozást kezdett Budapesten. Egyebek között azt méri föl, hogy valóban létrejött-e Magyarországon a plurális demokrácia. Bizonyos szempontból nem konkrétan ugyan,de könnyűnek találtattunk. Zentai Péter tudósít:

(folytatás a következő oldalon)

(EK)

- Az Európa Tanács nagyfontosságú emberi jogi és kisebbségi bizottságának sajtóértekezletén nem derült ki, hogy a testület egyértelműen támogatja-e Magyarország felvételét az Európa Tanácsba. Késő estére ez is eldőlt. Bár az elhangzottak pozitív kicsengése nem hagyott kétséget afelől, hogy ez a bizottság nem fogja megakadályozni a várva várt felvételt, amelynek v.színű időpontja az év végén lesz. Mégis Janson ur, a finn parlament svéd pártjának képviselője, a mai sajtóértekezlet egyik szószólója, némi kritikával illette a magyar viszonyokat. Részletekbe nem bocsátkozott, de homályos célzásokat tett a parlamentünkben fellelhető antidemokratizmusra, továbbá a sajtóval és a TV-val is van valami gondja a bizottságnak. De mondom, nem mondta meg, hogy konkrétan mi. A sajtóértekezleten diplomatikusan szorgalmazták, hogy Magyarországon törvényen további előrelépés a nemzetiségi kisebbségek jogainak érvényesítésében. A nemzetiségi iskolában, vagy ha betegek, akkor az orvosnál anya nyelvükön értethesség meg magukat, ahogy ez mondjuk Jansonéknál, finnországi svédoknál ez természetes. A tájékoztató egyik legokosabb megállapítása pedig a következőképpen hangzott. Türelemre van szükség minden kisebbséggel és minden véleményyel szemben. Ha pedig egy országban súlyos gazdasági gondok vannak, akkor bizony ez türelem fogytán van.

- Kb. két órával ezelőtt Magyarországra érkezett Juhász András a Hungarokamion sofőrje, aki egyebek között a magyar nagykkövetség csomagjait hozta haza Kuvaitból. Persze a kamionnal. Mielőtt lepakolt volna volt néhány kalandja, ugyanis az iraki megszállás első pillanatában túsul ejtették. Munkatársunk Szilágyi Gabriella hosszabb interjút készített vele, most ebből halljanak egy rövid részletet.

- 2.-án fogtak el, és augusztus 10-i napon értesítették a magyar konzult, hogy létezőnk. Próbáltunk kijuttatni valamit levelet, vagy valamit, de fizikai lehetetlenség volt. Nem tudjuk, hogy miért fogtak le minket és semmiféle okmányt nem

(EK)

kaptunk arról, hogy miért voltunk fogságban.

- A szálloda kapuján kilépett és amíg a kocsigig ért, addig fogták el?

- Elmentem a buszmegállóhoz, egy ilyen 300 méterre volt.

Nem jöttek a buszok. Mondtam, elmegyek az érdekképviselőkhöz, hogy mégis mi van itt, hogy itt a buszon. De semmi, akkor még lövést sem hallottam, elérek a bazárig és ott már nagy torlódás van. Hallom piff-puff. Lövések, robbanások, egyéb. Hát mondom nem tudom mi lehet? - gyakorlatoznak? Először azt hittem az olajsejk vonul, mert mindig reggelként le szokták zárni az utat. Kopogtam több arabnak a lakásán, felszaladtam egy épületbe. Nem engedtek be. Ők már sejtették hogy mi van, féltek. Mondanom sem kell hogy mindjárt utolérték. És letartóztattak, lefogtak, átmotoztak, nincs-e fegyver nálam meg egyéb és utána tereltek ki, fej fölé emelve a kezét és így vittek el a Sharaton körforgalmu tisztásra. Ott hasaltam, mert ha nem hasalok akkor már nem élek. Mellettem egy rendőrt lőttek lábon, bokán és egy kuvaiti katona halt meg.

- Elég európai kinézete van ahhoz, hogy nem lehetett önt arabnak nézni.

- Gátlástanul mindenkit, akit az utcán találtak, mindenkit összefogtak.

- Ha minden a tervek szerint megy a jövő hónap végétől megszűnik az M-les, ugynevezett halál utszakasz Bpest és Győr között.

Az már biztos, hogy az eredeti határidőnél jóval korábban, 5 nap múlva átadják az ut újabb, Győr előtti 22 km-es szakaszát. A Betonutépítő Vállalat közölte, hogy október végére várhatóan elkészül a még hiányzó utszakasz Tatabányától a komáromi leágazásig. Akkor tehát végig mindkét irányba járható autópálya lesz Győr és a főváros között.

- Emléktáblát avattak a II. világháboru idején üldözött zsidók és erdélyi magyar menekültek segítőinek Bpesten a

(EK)

Szabadság téri református templomban. - Az ünnepségen a miniszterelnöki hivatal politikai államtitkára Páló Miklós a többi között kijelentette, hogy a magyar kormány szembe száll az antiszemitizmussal és érvényre fogja juttatni az alkotmánynak azt az előírását, amely minden embert azonos értékűnek nyilvánít. Az antiszemitizmus nálunk egyébként nem általános jelenség és nem öltött olyan méreteket, amely veszélyeztetné a bontakozó demokráciát. - mondta a miniszterelnöki hivatal politikai államtitkára.

-

Reklám: --- Főbb hírek egy-egy mondatban. ---

- 000 -

KOSSUTH ADÓ

RÁADÁS

18.30 h

A műsorvezető Fodor János - vendége Tóth Sándor a BM választási irodájának munkatársa, egyébként jogász. Ma éjjélkor jár le a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választási listáinak leadási határideje. Ugy gondolom, de lehet hogy ez naívság, hogy talán a döntő többségét már le is adták ezeknek a listáknak, ill. neveknek és talán ön már arról is tud valamit, legalább is tendenciájában, hogy mik érkeztek önökhöz. ---

- 000 - -

KOSSUTH ADÓ

HIREK

20.00 h

A magyar politikai helyzetről, valamint Magyarország és az Európai Gazdasági Közösség kapcsolatairól fogadott el határozatot az Európa Parlament. A testület felszólította az Európa Tanács tagállamait, hogy támogassák Magyarország felvételi kérelmét. Az európai közösség miniszteri tanácsát és bizottságát pedig arra hívta fel, hogy mielőbb kezdjen tárgyalásokat Magyarorszá társulásáról. Az Európa Parlament sürgeti, hogy a közösség fokozatosan terjessze ki a személyek, a tőke és a szolgáltatások szabad forgalmát Magyarországra, és tegyen lépéseket, hogy a diplomákat kölcsönösen egyenértékűnek ismerjék el. Az Európa Parlament elvárja a közösség bizottságától, hogy olyan segélyprogramot dolgozzon ki, amely lehetővé teszi a külföldi magyar adósság egy részének eltörlését. A testület határozata nem kötelező érvényű dokumentum, de a közösség javaslattevő szervezete a bizottság, valamint a döntéseket hozó miniszteri tanács általában figyelembe veszi az Európa Parlament véleményét.

A magyar kormány egyetért azzal, hogy az NDK még megszűnése előtt október 2-án kiváljon a VSZ-ből. A kabinet üléséről kiadott közlemény úgy fogalmaz, hogy az NDK tagságának megszűnése miatt a VSZ eredeti céljai még anakronisztikusabbá, azaz túlhaladottá válnak. Bpesti vélemény szerint az ügyben még további konzultációkra van szükség, hiszen katonai és gazdasági problémák azért adódnak a keletnémet kilépés miatt. A kormány foglalkozott az ún. különleges eljárással megállapított nyugdíjakkal és a különböző kitüntetésekhez kapcsolódó nyugdíjkiegészítésekkel is. Annyit állapított meg, hogy a múlt rendszerben megígért kivételes nyugdíjak folyósítása sok esetben minden jogalapot nélkülöz, de a végső rendezéshez törvényt kell alkotni.

A SZDSZ felszólította Antall József miniszterelnököt, hogy kezdeményezze külügyminiszterének lemondását. A legnagyobb ellenzéki párt elnöke és parlamenti csoportjának frakcióvezetője

(hírek 2o)

nyílt levelében azt írja, hogy Jeszenszky Géza nem alkalmas arra, hogy összehangolja a kormány és a szabaddemokrata ellenzék külpolitikai elgondolásait és magatartását. Erre a következtetésre a külügyminiszter keddi parlamenti megnyilatkozása után jutottak, amikor Jeszenszky Géza az SZDSZ szerint újból kétsébe vonta valamennyi ellenzéki párt elkötelezettségét a kereszténység által képviselt erkölcsi értékek, a nemzeti célok és érdekek, valamint a polgári demokrácia és a szabadelvűség mellett.

Moszkvai tárgyalásait befejezve Damaszkuszba utazott az amerikai külügyminiszter. Baker szovjet kollegájával folytatott megbeszélésein elsősorban a leszerelési kérdéseket vitatta meg, de szó volt az öbölválságról is. Sevardnadze és Baker megállapodott abban, hogy következő new yorki találkozójukon részletesen foglalkoznak a hadászati támadó-fegyverek és az európai hagyományos fegyverek kérdéseivel, mert sürgősnek tartják a még tisztázatlan problémák megoldását.

Francia és CS kölcsönösen kulturális központokat létesít és együttműködik az oktatás területén. ---

KOSSUTH ADÓ

HIREK

21,00 h

A román külügyi szóvivő üdvözölte, hogy HORN Gyula a magyar parlament külügyi bizottságának elnöke egyik beszédében támogatta Románia és CS felvételét az Európa Tanácsba. Sajtótájékoztatóján a szóvivő ismét cáfolta, hogy Bukarest ismét kőolajat vásárolt volna Iraktól, megszegve az ENSZ BT-nak határozatát.

Moszkvai tárgyalásait befejezve Damaszkuszba utazott az amerikai külügyminiszter. Baker szovjet kollegájával folytatott megbeszélésein elsősorban a leszerelési kérdéseket vitatta meg. ---

A román Securitate volt vezetője a bukaresti katonai bíróság előtt azt állította, hogy a forradalom kitörése előtti napokban sok külföldi ügynök érkezett Romániába nyugat és délnyugati felől. Vlad tábornok vallomása szerint ezek az ügynökök ujságíróként kértek beutazási engedélyeket a külföldi román követségeken. A tábornok arról is beszélt, hogy a Romániában akkreditált külföldi diplomaták külföldi kémtevékenységre próbáltak rávenni román politikai vezetőket.

Általános sztrájkot kezdtek Románia 25 gépipari vállalatának dolgozói. A munkabeszüntetést a brassói testvériség szakszervezeti szövetség kezdeményezte. A sztrájkolók követelik a kormánytól, hogy javítsa az áruellátást és az életkörülményeket, emelje a béreket és biztosítsa az üzemek anyag- és alkatrész-ellátást. P. Román miniszterelnök egy korábbi brassói sztrájk idején már ellátogatott a munkásokhoz, akik szerint viszont a kormányfő akkori ígéretei nem teljesültek.

(Ismétlések)

KOSSUTH ADÓ

KÉSŐ ESTI KRÓNIKA

22.00 h

A mikrofonnál: Ónódy György. - Tartalom: ---

- Magasrangú német és amerikai vendégek Moszkvában, ahol egyébként egy fontos német-szovjet szerződést is aláírták. Izbéki Gábor jelentése.

- A SZU az új Németországgal és az egy.Államokkal a mainál sokkal szorosabb gazdasági és politikai együttműködésre törekszik. Ennek a bizonyítéka részben az a szerződés, amelyet ma írt alá Genscher német és E.Sevardnadze szovjet külügyminiszter a két ország kapcsolatainak alapelveiről. Ill. az a tény, hogy reprezentatív amerikai üzleti küldöttséggel tárgyalt M. Gorbacsov. A delegáció, amelynek tekintélyét Baker külügyminiszter és Mosbacher gazdasági miniszter jelenléte is emelte, arról tárgyalt, hogy milyen konkrét üzletre lesz lehetőség a jövőben. Az amerikai fél ugyanis most még az utazási és kivándorlási törvény elfogadásától teszi függővé a legnagyobb kedvezmény elvének megadását. Ami után azonban az NSZK nyomán Amerikából is dollármilliárdok érkehetnek a SZU-ba, ha a gazdasági reform jó befektetési lehetőségekkel kecsegtet. E.Sevardnadze külügyminiszter ma nemcsak a német, hanem amerikai kollégájával is tárgyalt. Ám részletek lényegében nem szivárogtak ki arról, hogy konkrétan hogyan kívánják november 19-ig megoldani az európai hadseregek és a légi erők csökkentésében meglévő nézetkülönbségeket. A jövőről azonban mindenki nagyon optimistán nyilatkozott. Gorbacsov szerint még az idén meg lehet tartani az új, immár hivatalos szovjet-amerikai csúcstérkezelést. Az öbölről a szovjet elnök úgy nyilatkozott, hogy reméli, nem kell a mainál sokkal keményebb azaz katonai eszközökhöz nyulni az iraki agresszor megfékezésére.

-

-Röpködő milliárdok a távozó katonákért. Bernát György mondja el.,.

(KEK)

hogyan a 1.2-ből 1.6.

- A SZU 1.2 milliárd márkát kap. Aki pedig sokalja ezt az összeget, annak azt tudom mondani, mindennél drágább a szuverenitás. Az anyagi hozzájárulás nélkül a szovjet csapatok hat 7-8 év múlva, nempedig 1994 végéig hagynák el Németországot. - így érvelt Theo Waigel bonni pénzügyminiszter mai sajtóértekezletén. Aztán a számokból kiderült, hogy ez a 1.2 milliárd voltaképpen 1.3, de számolhatjuk úgy is, hogy még ennél is több hárommal. A legtöbb pénzt a SZU-ba hazatérő hivatásos katonák lakásépítése viszi el, 7 milliárd 800 milliót. A szövetségi köztársaság 36 ezer, egyenként 60 m²-es lakást épít, nyugati szervezéssel és irányítással, NDK cégek munkájával és magyar vállalatok figyelem! - nemzetközi verseny tárgyalások nyomán külföldi alvállalkozókkal. 3 milliárdot kap a SZU az NDK mai területén állomásozó csapatainak költségeire. Ez a kiadások felét fedezi 1994-ig. A másik felét a másik hárommilliárdot kamatmentes hitelként nyújtja a szövetségi köztársaság az egymilliárdos kamatterhet Bonn átvállalta. A katonák hazaszállítására megint egymilliárdot fizetnek, 200 milliót irányoznak elő a leszerelők szakmai képzésére. A szovjet katonák egy jelentős csoportját építőipari szakmákra tanítják meg, rögtön mehetnek is a tiszti lakások építésére dolgozni. Ez így összesen, hitellel, kamatátvállalással együtt végül is 1.6 millió márka. Sok pénz, de mindjárt nem annyi, ha felidézem az információs miniszter h. Klein egyik megjegyzését. Valószínűleg a bolondok házába szállították volna azt, aki egy évvel ezelőtt olyasmit mondott volna, hogy ennyiért az oroszok kivonulnak Németorszából.

- Az egyesítési szerződés megtárgyalását fel kellett függeszteni, a képviselők többségének távolléte miatt. - jelenti Bedő Iván. ---

- A magyar politikai helyzetről valamint Magyarország és az Európai Gazdasági Közösség kapcsolatáról fogadott el határozatot az Európa Parlament. - Baracs Dénes készített interjút Habsburg Ottóval.

(895)

(KEK)

Várhatóan november végén v agy december elején veszik fel Magyarországot az Európa Tanácsba. Ezt a szervezet jogi és emeberi jogi bizottságának bpesten tartózkodó tagjai mondták. Ők három napos tanácskozásuk befejeztével jelentést készítenek az európa tanács parlamenti közgyűlése számára, a többi között arról, hogy valóban létrejött-e a plurális demokrácia hazánkban.

BAker amerikai külügyminiszter Moszkvából Damszkuszba utazott, ahol már régen járt ilyen magasrangú ameirkai politikus - Rákos György háttérmagyarázata Kairóból. ---

-

- A SZU 1967-ben megszakította diplomáciai kapcsolatát Izraellel. Azóta a két ország viszonya meglehetősen hűvös. Vajon a változás előjele, hogy most egy magasszintű izraeli delegáció Moszkvában? - kérdem Izbéki Gábort. (Egyértelműen a változások jele ---)

-

AZ ENSZ BT a tervek szerint hamarosan összeül hogy eldöntse, vonatkozik-e az általa Irak ellen elrendelt embargó élelmiszerekre és gyógyszerekre? Több ország ugyanis segélyeket szeretne küldeni Kuvaitban és Irakban rekedt polgárainak, de a BT tagjai Kuba és Jemen kivételével feltételekhez kívánják kötni a szállításokat. Irak már korábban közölte, hgy nem tűri az esetleges élelmiszerszállítmányok ellenőrzését.

M. Thatcher elképzelhetőnek tartja, hogy a kuvaiti válság megoldása után is tartósan a térségben maradnak a külföldi erők. ---

A brit külügyminiszter Moszkvában kijelentette, a világ biztonsága most attól függ, hogy rá lehet-e bírni Irakot a kimozdulásra Kuvaitból. ---

(KEK)

- Washingtoni huzavona egy videotekercs körül. Bolgár György tudósítása.

- Irak washingtoni nagykövete nem volt hajlandó átvenni azt a videoszalagot, amely Bush elnöknek az iraki néphez intézett üzenetét tartalmazza. A jelenet egész meghökkentően zajlott le. A külügyminiszterhelyettes a kamerák előtt akarta átadni a tekercset, már nyújtotta is, de a nagykövet integetett, hogy nem, nem, ő nem nyúl hozzá. A diplomata ezután azzal magyarázta furcsa eljárását, hogy a szalag Bagdadba juttatásának vannak megfelelőbb módszerei. Pld. az hogy műholdon továbbítják a felvételt vagy az amerikai ügyvivő kézbesítse az iraki hatóságoknak. Hogy az miért jobb annál, hogy ő veszi át és küldi haza az nem derült ki. Ugyhogy a Fehér Ház szóvivője azzal nyugtázta az incidensnt, hogy Irak nem könnyíti meg a dolgokat. Ezzel együtt az iraki nagykövet azt ígérte hogy Bush üzenetét cenzurázás nélkül le fogják játszani az iraki TV-ben még hozzá ötször egymásután. Neki viszont ehhez semmi köze nem lesz.

-

Egyiptom és Irán tárgyalásokat kezdett azután, hoy több mint 10 éve megszakították a diplomáciai kapcsolatokat. ---

-

Beszámoló a Minsiztertanács mai üléséről. - A tudósító Bánkúti Gábor.

- A kormány késő estig tartó ülésén eddig foglalkozott a különleges eljárással megállapított és kitüntetésekkel járó nyugdíjakkal, az NDK kiválásával a VSZ-ből és a magyar képviselettel a nemzetközi valutalap közgyűlésén. Nyugdíj ügyben arra a megállapításra jutott, hgy a többi állampolgártól eltérő nyugdíjak folyósítására nincs jogalap. A kérdés törvényes szabályozást igényel. A minisztertanács várhatóan októberben terjeszti javaslatát a parlament elé. A magyar kormány kifejezte egyetértését, hogy a NDK még megszűnése előtt október 2-án kiváljon a VSZ-ből és megállapította, hogy emiatt a VSZ eredeti

(KEK)

céljai még anakronisztikusabbá váltak. A kilépéssel kapcsolatos katonai és gazdasági kérdésekről további érdemi konzultációkat kell folytatni. Döntöttek, hogy Magyarországot Botos Katalin p-üzügyi államtitkár képviseli a Valutaalap szeptember 25-i közgyűlésén Washingtonban. A magyar küldöttség azt az álláspontot képviseli majd, hogy az átalakuló kelet-és közép-európai országok reformfolyamataik véghez viteléhez kapjanak segítséget. A k-európai kereskedelem rendszérének összeomlása az áttérés a konvertibilis elszámolásra, az olajellátás gondja súlyosbítja a nehézségeket. Ezek miatt is szükség van segítségre. Kérni fogja küldöttségünk, hogy a közműrendszer, az un. infrastruktúra rendkívüli elmaradottságának elszámolása érdekében Magyarország részesüljön világbanki finanszírozási támogatásban. Ugyancsak délután döntött a kormány hogy a környezetvédelmi minisztériumon belül hozzák létre a természetvédelmi hivatalt.

-
Emléktáblát avattak a II. világháború idején üldözött zsidók és erdélyi magyar menekültek segítőinek Bp-sen. (ism)

-
Választási kampány 1990'

A Szocialista párt ma Debrecenben rendezett nagygyűlést. A tudósító Kiss Péter Ernő.

- Csak termelőmunkából lehet igazi hasznot remélni. A kereskedelem különböző formái csak a pénzt forgatják, új értéket nem hoznak létre. - mondta a munkásból lett ózdi gyártulajdonos, Petrenkó János, aki saját üzemének tapasztalatairól beszélt. A szociális intézkedésekről, a munkásoknak nyújtott üzemi hitelkeretről, amelynek lényege, hogy a cég alkalmazottai fizetésük 20 %-ig pénz nélkül vásárolhatnak. Daróczi Zoltán egyetemi tanár az MSZP országgyűlési képviselője szerint az értelmiségnek és a munkáságnak közelítenie kell egymáshoz, mert hatalmas kudarcokat okozott már a magyar történelemben e két réteg elkülönülése. A képviselő véleménye szerint oldodni látszik az MSZP frakcióval szemben tanúsított parlamenti

(KEK)

merevség. Eddig a szocialista párt volt a támadások célpontja. Mostanra azonban a kormány annyi hibát követett el, hogy visszavonhatatlanul a politikai támadások keresztüzébe került. A debreceni szocialista fórum harmadik résztvevője Szűrös Mátyás az országgyűlés alelnöke is részletesen beszélt parlamenti és más politikai tapasztalatairól. Megállapította: A kormány ugyan hibát hibára halmoz, de még mindig türelmet kell tanúsítani vele szemben, mert Magyarországon valóban rendszerváltás zajlik. Véleménye szerint a kormány ballépéseinek következtében az ellenzék pártjai jól szerepelnek majd az önkormányzati választásokon. A magyar külpolitikáról szólva Szűrös Mátyás hangoztatta: szomszédaink jórészeivel feszültebbé vált viszonyunk. A továbbiakban Magyarországnak kiegyensúlyozottabb külpolitikai irányvonalat kell követnie.

-

Eckner Elemér is egy választási gyűlésről számol be.

- AFüggetlen Kisgazdapárt zalaegerszegi választási nagygyűlésén a szónok Torgyán József jelentette: Magyarországon még nem történt meg a rendszerváltás, hiszen az egykori állampárt képviselői közül sokan vezető beosztásban vannak. A párt parlamenti frakciójának vezetője sérelmezte, hogy még a koalíción belül is többen támadják személyét. Pimasz jelzőkkel illetik, pedig ő az igazságot keresi a magyar nép érdekeit képviseli. Támadta az SZDSZ-t és a FIDESZ-t amiért szerinte felsorakoztak az MSZP mögött. Kiritkával illetve az Antall-kormányt is, az átalakulás lassu, tétova lépései miatt. A zsúfolásig megtelt teremben nagy taps fogadta azt a bejelentését, hogy a földtörvényt minél előbb el kellene fogadnia a parlamentnek, még akkor is, ha az ellenzék az alkotmánybírósággal fenyegetőzik. Az önkormányzati választással kapcsolatban azt mondta, hogy pártja jelentős sikerre számít. Ugy véli, Zalaegerszegnek is kisgazdapárti polgármestere lesz. Ha nem, akkor be sem tevszi a lábát ebbe a városba.

-

(KEK)

A SZDSZ felszólította Antall József miniszterelnököt, hogy kezdeményezze külügyminiszterének lemondását. (Ism.)

Közben a kormánykoalícióban résztvevő Kereszténydemokrata Néppárt társelnöke Lukács Tamás úgy nyilatkozott, szerintük a külügyminiszter nem a kizárólagosság igényével állította, hogy a kormánypártok összességében az európai keresztény humanista eszményeket inkább képviselik mint az ellenzéki pártok.

A Kereszténydemokrata Néppárt előksége külön nyilatkozatban lényegében kiállt Jeszenszky Géza mellett.

A magyar kormány nem alkalmaz a tulajdonosváltás során sokkterápiát. Ezért várhatóan csak az évtized második felében változik meg döntően az állami tulajdon aránya. A mostani 90 %-ról akkor majd 40 % alá csökken. Erről is beszélt a miniszterelnöki hivatal politikai államtitkára, Matolcsy György egy győri privatizációs konferencián.

-

- Prágában tárgyal Mitterrand francia elnök. Forró Evelyn tudósítása. (Ism.) --

-

- A francia-CS tárgyalások idején a Renault és a Volvo autógyárak vezetői is Prágába utaznak, hogy a Skodával történő együttműködésről folytassanak megbeszéléseket. Erről szól Járay János tudósítása. --- (A Volvo szoros együttműködésre készül a csehszlovákokkal.) --

-

- Bukarestben ma folytatódott a román titkos szolgálat vezetőinek pere. oltványi Ottó jelentése.

- A katonai bíróság előtt olyan tanúk jelentek meg, akik tagjai voltak a kormánynak és a legfelsőbb vezetésnek. A Ceausescu diktatúra utolsó belügyminisztere cáfolta az előző tanuvallomásokat. Szerdán ugyanis a jegyzőkönyvet

(KEK)

vezető személyek kihallgatásakor olyan vélemények hangoztak el miszerint/^{Nikolaj} Ceausescu adta ki az utasítást, hogy lőjenek a tüntetőkre. Az egyik tanu szerint Vlad nem teljesítette ezt a feladatot és ezért a diktátor leváltással fenyegetet. Más tanuk azt mondták el, a s Securitate tábornoka volt a leghallgatagabb a politikai végrehajtó bizottság ülésein. Ma viszont Posternicu arra utalt, ott volt amikor Vlad kijelentette Ceausescunak, hogy a vezetési parancsokat végrehajtatja. A KB volt titkára Szász József vallomásaiban arról nyilatkozott, hogy Vlad tábornok nem támogatta Ceausescu indítványát, hogy erőszakot alkalmazzanak Temesváron. A titkosrendőrség vezetői a tárgyaláson elmondta. A Securitate nem szerzett biztos információkat arról, hogy Ceausescu ellen összeesküvést szőnek, de most feltehetőnek tartja, hogy voltak ilyen próbálkozások. Viszont határozottan állította, hogy külföldi ügynökök árasztották el az országot nem sokkal a decemberi események előtt. Az elhangzott tanuvallomásokat abírótság tanulmányozza és a per folytatását október közepére halasztotta.

-

A román külügyi szóvivő üdvözölte, hogy Horn Gyula a magyar parlament külügyi bizottságának elöke egyik beszédeben támogatta Románia és CS felvételét az Európa Tanácsba. (Ism.)

-

Sport: ---

- 000 -